

GONIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja

Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7.

Telefon 2502. — P.K.O. Nr. 140.011.

60M

Prenumerata wynosi w Krakowie miesiecznie mk 1200, z odnoszeniem do domu mk 1300, zamiejscowa mk 1300, zagranicą mk 1.600.

BEZPARTYJNY DZIENNIK ILUSTROWANY

Nr. 269. — Rok V. Kraków, niedziela 1 października 1922 r. Red. naczelny KRZYWY ANTONI

Jak Niemcy uzbrajaja Rosyę?

Niemcy poczynaja coraz bardziej opanowywac Rosyę — powoli, skrycie, ale systematycznie. Według ostatnich wiadomosci, znany wlasiciel fabryk broni w Niemczech, Krupp, zakupil wieksza ilosc akcyj w slynnych putilowskich fabrykach amunicyj w Petersburgu i uruchomil je. Obecnie we fabrykach wre praca. Przygotowuje sie masowo amunicyę na... lepsze czasy. — Nasza rycina przedstawia owe slynne fabryki putilowskie oraz tłum robotnikow, rozchodzacych sie po pracy do domow.

JAN ZAMORSKI,

POSEL NA SEJM USTAWODAWCZY

Kandydatury urzednicze.

(Dokończenie).

Jednakze rzecz przedstawia sie inaczej. Zawodowki urzednicze (z wyjatkiem kolejarskich, pocztowych i nauczycielskich) powstaly dzisiaj, pod obslonka obrony interesow, jako pospolita trampolina wyborcza dla zarozumialych prozniakow. Kto nie chcial lub nie umial pracowac spolecznie i zyskac sobie zaufanie szerokich kół wyborcow, ten spekuluje na to, ze przy pomocy zawodowki wyplynie na posla. Obrona interesow urzedniczych jest tylko niskim mydleniem oczu ludziom zgłodnialym.

Zaraz tego dowiodę.

W konczącym sie Sejmie przedstawicielem potrzeb urzedniczych byl poseł Jan Goddek. Trzeba bylo patrzec na jego prace. Codziennie mozna go bylo widziec w klubie z mnóstwem tabel i papierow, otoczonego referentami ministeryalnymi, piszacego nieskonczone referaty. Nie bylo tygodnia, zeby w komisji administracyjnej, a potem w komisji skarbowo-budzetowej nie przeforsowal jakiejś zmiany, naprawy lub zgola nowej ustawy. Jezeli nie bylo posiedzen zaradnej z tych komisji, Goddek siedzial w jakimś ministerstwie, wplywal na poprawę przedlozen rządowych w tej materii i zawsze pracowal. Gdyby ktos zadal sobie trud zbadania, jak wygladaly brulionowe projekty rządowe, a w jakiej formie przychodzily przed Sejm, jako przedlozenia rządowe, tenby dopiero ocenil, jaki ogrom niewyczerpanej pracowitości, wytrwalosci i umiowania swoich nieznanym wspolkolegów zawodowych wlozyl poseł Goddek przez te 4 lata niespełna. W domu calami nocami slęczal nad papierami, ustawami, rachunkami. A prawie co miesiac referowal jakies przedlozenie urzednicze na plenum. Trzeba umiec w suchą notatkę dziennikarską: „po referacie posla Godka Izba przyjeta ustawę X. Y. w drugim i trzecim czytaniu“ wlozyc treść wielkiej ilosci paragrafow, ogromnej ilosci konferencyj z ministrami i urzednikami ministeryalnymi, wytargowywanie na rządzie ustępstw, zmian, poprawek, podwyżek, uzgadnianie postanowien z zapatrywaniem różnym klubow, referowanie, obronę i polemikę w komisjach, aby zrozumiec, jakiego nakladu pracy, zabiegow, starań, trudu i wytrwalosci owocem jest taka sucha notatka. Urzednicy, a wiec ludzie z wyzszym wyksztalceniem, powinni by to rozumiec. Moge śmiało powiedziec, ze gdyby nie poseł Goddek, polozenie urzednikow dzisiaj pod lewicowymi rządami byloby stokroć gorsze niz jest.

A potrafil osiagnac te sukcesy tylko dlatego, ze referowal i polemizowal rzeczowo i obiektywnie. Gdyby byl chcial mówic efektownie, kluby inne zrozumialy by w lot, ze to jest robota agitacyjna na rzecz Związku ludowo-narodowego i zajely by niechybnie stanowisko nieprzychylnie. Zyskalsby na tem nasze stronnictwo, ale bylaby stracili urzednicy. Ta sucha rzeczowosc, wolna od jakiegokolwiek zabarwienia partyjno-politycznego, pomogla Godkowi do wyzyskiwania głosu stronnictw, wzajemnie w walce stojacych, dla postulatow urzedniczych. Nasze stronnictwo na tem trafilo, ale zyskiwali urzednicy. I dlatego nasze stronnictwo, jako narodowe i państwowe, aprobowalo tę taktykę posla Godka, bo nam chodzilo o korzyść spoleczną, a nie partyjną.

Nie „Gagatek“, lecz „koziol ofiarny“ Witos!

Dojldziarze między sobą. — Ciekawa historia ziemniaczana. — Uratowany od kozy dyrektor kandydatem na posla!

Warszawa (tel. wł.). Z powodu wykluczenia ze stronnictwa Piastowców znanego dra Gagatka, który spędza czas naprzemian w więzieniu i na wolności za kaucyę, dr. Gagatka nadeszla do wiceprezesa zarządu głównego P. S. L. w Warszawie, p. Jana Dąbskiego, następujący list, którego odpis zakomunikowal redakcyom w Warszawie:

„W odpowiedzi na zamieszczony w „Kuryerze Porannym“ z 24 września komunikat, podaje panu do wiadomosci co następuje: Jestem szczerze panu zobowiazany za powyższe wyjaśnienia, ze nie naleze do apółki dojldziarzy, gdyż w ten sposób przestane być kozłem ofiarnym pana Witos! i ustana niestychane ataki, skierowane stale przeciw mnie w prasie, jedynie dlatego, poniewaz nieswiadomi sprawy są przekonani, iż jestem zaufany pana Witos! i uważaja mnie za spólnika nieuczciwych interesow różnym Piastowców. Co więcej, zarówno w prasie, jak również i sadownie ścigano mnie za interes, które robili Piastowcy. Przypominam panu tylko kartofle, pobrane przez zarząd stronnictwa Piasta w roku 1920 w u-

rzędzie ziemniaczanym po 68 marek za 100 kg., które następnie z polecenia p. Witos!, „Plon“ w Tarnowie sprzedal po paskarskich cenach, na cele partyjne i za co już miałem dochodzenia sadowe, jakkolwiek z tą i wogóle żadną transakcyą Piastowców nie miałem nic wspólnego.

Chcac być ścislym, muszę wspomniec, ze tylko raz zajalem się interesami Piastowców. Mianowicie wówczas, gdy pod kierownictwem p. Witos! zdefraudowano w „Plonie“ w Tarnowie chlopskie pieniadze, pożyczylem „Plonowi“ dolary, dla ratowania przed więzieniem dyrektora, który obecnie jest kandydatem Piastowców i odgrywa zarazem pierwszorzedną rolę w tem stronnictwie.

Tyle na razie. O wszelkich sprawach p. Witos! i Piastowców poinformuje Pana w niedlugim czasie publicznie, aby wykazac, ze jestem za uczciwym człowiekiem, aby nalezeć do takiego grona.

Z poważaniem:
Dr. Jan Gagatka.

Warszawa, 25 września 1922 r.

Ojciec działaczem ukraińskim, syn szczerym Polakiem.

Lwów (Tel. wł.). Wczoraj odbył się we Lwowie pogrzeb sprowadzonego z zagranicy śpiewaka ruskiego Myszygi, którego zwloki maja być pochowane we wsi rodzinnej obok Brodów. Sprowadzenie zwlok Myszygi stalo się przedmiotem demonstracyjnego pochodu i manifestacji ukraiń-

skiej, w którym wzięla udział kolonia ruska we Lwowie. Rzeczą charakterystyczną jest, ze za trumną śp. Myszygi szedl syn jego profesor gimnazjalny we Lwowie, gorący Polak, zawsze za takiego się uważający.

A jaki stąd wynik polityczny? Bardzo smutny. Ani jedno stowarzyszenie urzędnicze, domagając się mandatu dla stronnictwa urzędniczego, nie raczyło sobie przypomnieć, że poseł Godek wogóle istnieje, Kraków, Lwów, Tarnopol, Wadowice, Biłża, Jasło itd. itd. wysuwają nowe wielkości, nieznanych zbawców, ale nie raczyły sobie nawet przypomnieć, że żyje człowiek, który naprawdę był ich wszystkich dobrodziejem wskutek niezmiernie pracowitej i gdyby zresztem urzędniczym istotnie chodziło o prawdziwe przedstawicielstwo i obronę interesów zawodowych, to w całej Polsce, a specjalnie w całej Małopolsce wszystkie zrzeszenia urzędnicze powinny były stawiać jako swojego kandydata Jana Godka. I to tak wtedy, kiedyby uznawały, że trzeba utworzyć osobne stronnictwo urzędnicze, jak i wtedy, kiedyby postanowiły wpływać na poszczególne stronnictwa w swoim duchu. Godek jest posłem już około 10 lat, a więc ma doświadczenie parlamentarne — w Polsce pracuje w tej sprawie lat prawie cztery i zna ją na wylot. Wystarczy zmiana większości sejmowej, ażeby przeprowadził gruntowną zmianę uposażenia i pragmatyki.

Tymczasem zapomniano o nim. Gdyby kierownicy zrzeszeń urzędniczych myśleli naprawdę tylko o naprawie doli urzędniczej, byłiby zażądali od stronnictw postawienia Godka na listach państwowych i na pewnych miejscach okręgowych i miejskich. Ale oni myślą o mandatach dla siebie, a nie o istotnym zastępstwie interesów urzędniczych!

Posel Godek miał odwagę podjęcia się tak niepopularnego referatu i dlatego zaniebadał swój okręg, gdzie stał się niepopularnym. Z poświęcenia dla sprawy utracił możliwość kandydowania z dotychczasowego okręgu, ale ci, dla których się poświęcił, zapomnieli o jego istnieniu, bo na niedoli urzędników chcą wyspekulować mandaciki dla siebie.

Gdyby chodziło o istotę sprawy, pamiętano by przynajmniej o papierowym uznaniu pracy i zasług. Tymczasem, o ile wiem, poseł Godek został mianowany protektorem czy też honorowym członkiem stowarzyszenia emerytów we Lwowie i od zrzeszenia urzędników w Nowym Targu otrzymał dyplom:

Do Pana

Jana Godka, starszego radcy skarbu w Przemyslu, posła na Sejm Ustawodawczy.

Urzednicy, profesorowie, nauczyciele w Nowym Targu uchwalili jednomyślnie na zebraniu swem 2 września 1922 ad hoc odbytem wyrazić Czcigodnemu Panu Posłowi podziękowanie i cześć za szczerą i życzliwą stanowisko w Sejmie w obronie słusznych praw stanu urzędniczego, a zarazem polecić Jego dalszej łaskawej opiece dolegających pracowników państwowych, ich rodzin, sierot po nich oraz tych, co Polskę budowali, na Jej ołtarzu złożyli siły swojego życia, a dziś niestety zapomnianych emerytów. Cześć.

Tylko emeryci lwowscy i urzednicy nowotarscy. Ależ bo między nimi nie znalazł się ani jeden lowca mandatowy. Zresztą cisza. Za pracę kilkuletnią i utratę mandatu tyle tylko uznania.

Zarozumiali karyerowicze, niechcący pracować społecznie dla zdobycia zaufania mas, a dążący do wyniesienia się nad drugich, nie mogą pamiętać o cudzej zasłudze, bo ta zamiataby ich nicość.

Ale zato urzednicy, nie kandydujący na posłów, ani senatorów, powinni by zrozumieć, dokąd zmierzają ci, którzy ich niedole wyzyskują dla wyniesienia w górę własnych osób. I powinni im też powiedzieć: Nie tędy droga.

Wszyscy urzednicy dostaną zaliczki.

Warszawa (AW). Dzisiaj w południe rozpoczął się dalszy ciąg wczorajszego posiedzenia Rady ministrów. Temat obrad stanowiła sprawa uposażenia urzędników. Według krążących pogłosek, zaliczki jednorazowe, mające być udzielone ośmiu niższym kategoriom urzędników, rozciągnięte będą na inne stopnie wzwyż. Na ogół przyznane podwyżki na miesiąc październik b.r. ze wszystkimi modyfikacjami wynosić mają około 30 procent dotychczasowego wynagrodzenia.

Znów grozi wybuch wojny europejskiej

Wrzenie rewolucyjne w Grecji. — Armia grecka za Venizelosem. — Książę Jerzy obejmie tron. — W Atenach panika. — Czy republika w Grecji? — Kemal wielkim wezyrem. — Turcy maszerują naprzód.

Depesze Agencji Wschodniej.

Konflikt na Bliskim Wschodzie, który zdawał się już zażegnany, przybiera znów ostre formy i grozi wybuchem nowej wojny europejskiej. Wrzenie rewolucyjne w Grecji w związku z abdykacją króla Konstantyna, jak i osma odpowiedź Kemala Paszy na propozycje angielskie jeszcze bardziej zawiły i tak trudną sytuację.

Biuro Reutera donosi, że po abdykacji króla Konstantyna, zwolennicy Venizelosa wywołali w różnych częściach Grecji rewolucyjne rozruchy, a wielką część armii i floty, przeszła do obozu Venizelosa, który jako swój program postawił abdykację króla, rozwiązanie parlamentu, stworzenie nowego gabinetu, dla obrony narodowej i wzmocnienia frontu. Biuro Havasa donosi, że w Atenach zaprowadzono sady doraźne. Grecki tron obejmie prawdopodobnie książę Jerzy.

Jak donoszą z Aten, odbyła się tam demonstracja masowa, która miała na celu wyrazić wolę ludu, domagającego się powrotu Venizelosa. Na czele pochodu, w którym wzięło udział przeszło 50.000 ludzi, niesiono portrety Venizelosa. Przed angielskimi i francuskimi poselstwami wnoszono okrzyki na cześć ich rządów.

Reuter donosi z Aten, że wiadomość, jakoby czterech synów Konstantyna i ks. Paweł znajdowali się na okręcie angielskim, nie jest prawdziwa.

Ruch powstańczy rozpoczął się wśród wojsk i marynarmy w Salonikach. W Chios objął generał Plaphira dowództwo nad wojskami po-

wstańcami. Dwa wielkie okręty wojenne, między nimi krążownik „Lemnos” i 9 torpedowców przyłączyło się do wojsk powstańczych. Korpus wojsk powstańczych wylądował na Kap Saniun. Generał Papulas został wysłany naprzeciw powstańców, ażeby z nimi pertraktować. W Atenach panuje wielka panika. Na wielu punktach wybrzeża morskiego wylądowują powstańcze wojska.

Paryskie koła oficjalne uważają, że istnieje duże prawdopodobieństwo obwołania republiki w Atenach. Wczorajsza rada ministrów, która odbyła się pod przewodnictwem Milleranda, zajmowała się głównie kwestią grecką.

Według wiadomości z Konstantynopola, zamierza sultan abdykować. Wysuwana jest możliwość objęcia tronu przez księcia Abdula Medszyda, który chce zamianować Mustafę Kemala Paszę wielkim wezyrem.

„Corriere della Serra” donosi z Konstantynopola, że cała armia turecka w sile 70.000 ludzi, posuwa się w trzech kolumnach w kierunku północnym. Turcy zarządzili bardzo ostrą kontrolę, celem uniemożliwienia ucieczki Grekom i Armeńczykom, którzy z wyjątkiem starców, niewiast i dzieci wystąpiłi zostaną bezwzględnie do wnętrza kraju.

Osobne depesze z Konstantynopola donoszą, że oddziały kemalistów posuwają się w dalszym ciągu w kierunku na Ismid i Czanak, jednakże nie zatakowały wojsk angielskich, a wiadomości o atakach nie potwierdzają się.

Wojska sowieckie poparą Turcyę przeciw Anglii.

Kemal próbuje pertraktacji. — Wojska rosyjskie koncentrują się na Kaukazie. Anglia zdecydowana opuścić Konstantynopol!

(Depesze Agencji Wschodniej).

Biuro Reutera donosi z Konstantynopola: Oprócz tureckiej kawalerii, która pod Erenkőj wdarła się do strefy neutralnej, także pod Bighą wojska tureckie przekroczyły granicę. „Daily Mail” donosi, że oficjalne potwierdzenie o przyjęciu roty sprzymierzonych przez Kemala Paszę przybyło już do Paryża. Gazeta zaznacza, że w każdym razie oficjalna odpowiedź nastąpi dopiero po zejściu się Kemala Paszy i Franklina Bouillon, a więc z końcem następnego tygodnia.

Z HelsiŃgforsu donoszą, że rząd sowiecki postanowił wysłać czerwone wojska na pomoc Kemalowi, gdyby przyszło do wojny między Anglią i Turcyą. Wojska rosyjskie w Azji Centralnej,

na Ukrainie i nad Wołgą, otrzymały już rozkaz wymarszu na Kaukaz.

Na wczorajszym posiedzeniu rady ministrów rozważał Lloyd George łącznie ze swoimi kolegami pytanie, czy Konstantynopol może być utrzymany na wypadek ataku Kemala Paszy. Zgodzono się powszechnie, że to nie jest możliwe. Wysuwano również wariantualność co do wojsk brytyjskich w Konstantynopolu, tak, że wskutek tego alianci byłiby zmuszeni opuścić miasto i przejść się na Galipoli i Czanaku, dla obrony cieśniny.

Jerzy II. objął rządy w Grecji.

Belgrad (PAT). „Politika” donosi, że następcą tronu złożył w ręce rządu przysięgę na konstytucję. Objął on rządy jako Jerzy II. Wojska rewolucyjne uroczyście weszły do miasta, witane przez ludność. Na ulicach demonstrowano na rzecz Venizelosa, armii i ententy. Rewolucja odbyła się bez przelania krwi.

Rząd rewolucyjny zarządził wypuszczenie więźniów politycznych, zwłaszcza republikanów. Rewolucja została ukończona krwią rozlewu. W mieście panuje zupełny spokój. Obiega pogłoska, że aresztowano byłych premierów Gunarisa, Stratosia i Protopatadisa.

Muzułmanie indyjscy wobec zwycięstwa Turcyi.

Walka i zwycięstwo kemalistów obudziły prąd żywego współczucia wśród 70 milionów muzułmańskich poddanych Anglii. Turcy mieli protektorat nad świętymi miejscami w Arabii, to też cały świat muzułmański poczuwa się z nimi do jedności. Dwudziestu pięciu członków legislatury indyjskiej zwróciło się do wicekróla Indyi, tłumacząc mu, jaki nastąpi rozdwojenie w uczuciach muzułmanów Dominii, gdy rząd angielski zajmie stanowisko krzywdzące muzułman Turcyi. Chcieliby oni, aby muzułman indyjski wziął udział w obradach, ustalających

warunki pokoju. Za racjonalne warunki pokoju uważają: przyznanie Turkom władzy nad Turcyą z Adryanopolem, Konstantynopolem i Azją Mniejszą ze Smyrną. Mniejszości narodowe mają być wzięte w obronę. Ciężni mają być wyrzuceni Turkom. O protokollach nad świętymi miejscami Islamu będzie mowa później.

Europa za mało jeszcze liczy się z faktem, że lider ości Islamu niezależnie od granic państw w których są jego wyznawcy. Znany fatawym muzułmański także jest czynnikiem godnym uwagi polityka.

Kto winien, iż nie załatwiono kwestyi urzędniczej?

Sprawozdanie delegacji związku pracowników publ. i państw. wojew. Krak. — Jak rząd p. Nowaka cniat załatwić sprawę urzędniczą. — Charakterystyczne słowa p. Daszyńskiego.

W dniu onegdajszym odbyło się zebranie Związku pracowników publicznych i państwowych wojew. krakowskiego, na którym delegacja przybyła z Warszawy zdawała sprawę ze swych zabiegów około załatwienia kwestyi urzędniczej. Ze sprawozdań delegacji wynika, że obecny stan kwestyi urzędniczej przedstawia się następująco:

W kwietniu r. b. obiecał min. Kamiński delegacji urzędniczej, że w maju lub czerwcu rząd przedłoży Sejmowi ustawę o uposażeniu urzędników i w swoim czasie da delegacji projekt ów do zaopiniowania.

To jednak nie nastąpiło. Dwumiesięczne przesilenie zatamowało bieg spraw publicznych, a więc między innymi i ustawę o polepszeniu bytu urzędników państwowych. Rząd p. Nowaka miał wprawdzie dwa miesiące czasu na opracowanie projektu i przeprowadzenie rokowań z reprezentacjami poszczególnych dykasterji urzędniczych co do zmian przez nich zażądanych, okazało się jednak, że ustawa wygotowana w ostatniej chwili przez rząd p. Nowaka posiada cały szereg postanowień krzywdzących dotkliwie stan urzędniczy, jak np. policzenie dawnej służby w państwach zaborczych w stosunku za każde 3 lata tylko 6 miesięcy. Jasną jest więc rzeczą, że przesilenie wywołane lekkomyślnie przez Naczelnika Państwa — ujęło 2 miesiące

czasu na przygotowanie tej sprawy dla Sejmu. Trzeba przyznać, że prawie wszystkie stronnictwa, jakkolwiek niektóre z długimi targami (Piastowcy i „Wyzwolenie”), okazały w rezultacie chęć załatwienia tej sprawy, ale brak ostatecznego porozumienia między reprezentacją urzędników a rządem p. Nowaka co do usunięcia braków tej ustawy oraz oświadczenie min. Jastrzębskiego udaremniło Sejmowi przyjęcie nawet en bloc i bez dyskusji tej ustawy.

Należało się spodziewać, że Naczelnik Państwa, który w krótkim czasie swą energią wymusił znaczne polepszenie płac stanu oficerskiego, pomimo wywołanego przesilenia zażąda, aby w ministerstwach dokonano na czas wypracowania projektu ustawy o polepszeniu bytu funkcjonariuszy państwowych. Niestety — tak się nie stało. Pod tym względem charakterystyczne jest odezwanie się przedstawiciela partji najbardziej podpierającej politykę belwederską, t. j. partji socjalistycznej **psła Daszyńskiego**, który reprezentacji, jaka przyszła do niego z prośbą o poparcie dezyderatów urzędniczych, aby dla załatwienia tej sprawy poparł starania ich o przedłużenie obrad Sejmu o dzień lub dwa odpowiedział:

„Jest barbarzyństwem ze strony urzędników żądać od Sejmu przedłużenia obrad w czasie, kiedy rozpoczyna się akcja przedwyborcza”.

Fikcja Czechosłowacyi znika!

Presburg (AW). Ostatnie wiadomości, nadchodzące ze Słowaczyny, wskazują, że **ruch separatystyczny narodowych stronnictw słowackich wzmacnia się.** W Piszczanach na Słowaczynie odbył się w ubiegłym tygodniu ogromny wiec zwolenników księdza Hlinki, na którym przemawiało kilku posłów. Między innymi dr. Juriga i ksiądz Tomanek. W gwałtownych słowach występowali oni **przeciw jednoci czechosłowackiej**, zapowiadając, że w krótkim czasie przyjdzie **nowy przewrót**, który przyniesie **wyzwolenie i szczęście Słowakom.**

Kiedy nareszcie zacznie się proces Fedaka?

Lwów (Tel. wł.) Rozprawa przeciw Fedakowi ma się rozpocząć 24 października br. tj. przy czwar tej nadzwyczajnej kadencji sądu przysięgłych, która rozpoczyna się 3 października. Prezydium sądu oczekuje instrukcji z Warszawy co do 12 towarzyszy Fedaka, co do których ma być podobno zastosowana amnestya, Fedak zaś ma odpowiadać jedynie za zbrodnię usiłowanego morderstwa na osobie Naczelnika Państwa i wojewody lwowskiego Grabowskiego.

Machno spiskował przeciw Polsce.

Warszawa (tel. wł.) Służba bezpieczeństwa aresztowała i przewiozła do Warszawy z obozu dla internowanych w Strzałkowie głośnego watażkę oddziałów partyzanckich na kresach, atamana Machnę.

Machno został wczoraj sprowadzony do Warszawy w otoczeniu swego sztabu, składającego się z 13 osób. Wśród aresztowanych znajduje się nieodłączny towarzysz jego, szef sztabu Szmara.

Powodem wywiezienia atamana Machny z obozu dla internowanych i osadzenia go w areszcie jest fakt, że watażka wszedł w kontakt z bolszewikami i zaproponował im **wywołanie powstania w Małopolsce przeciw Państwu polskiemu.**

Oferta jego została zasadniczo przyjęta przychylnie, wręczono mu nawet tytułem zaliczki 100 tysięcy marek, ale jako warunek prowadzenia dalszych układów bolszewicy postanowili żądać, aby żona atamana Machny przybyła do Rosji, jako zakładniczka.

W trakcie tych rokowań władze bezpieczeństwa polskie unieszkodliwiły niebezpiecznego watażkę.

Radykalny sposób na paskarzy.

JAK STAROSTA BĘDZIŃSKI PORADZIŁ SOBIE Z NIESUMIENNYMI KUPCAMI.

Warszawa (Tel. wł.) Starosta będziński p. Tuciński wynalazł nowy sposób walki z paskarzami. Oto wczoraj zarządził **przeprowadzenie rewizji we wszystkich sklepach żywnościowych w czterech miastach: Będzinie, Dąbrowie, Sosnowcu i Zawierciu.** Wykryto cały szereg nadużyć paskarskich. Olbrzymie a zasłużone kary zostały natychmiast wymierzone. Wśród paskarzy **wybuchła panika.** Wylegli wszyscy na ulicę i po chwili **postanowili bronić się.** Pozamykali sklepy i urządzili pochód demonstracyjny pod starostwo. Pan starosta Tuciński upatrując w tem zamach na szkodę ludności, w porozumieniu z prokuratorem polecił sklepy natychmiast otworzyć, albowiem „paskować nie wolno, ale sprzedawać trzeba”. Obrażeni paskarze wysłali delegację do Warszawy, do ministerjum spraw wewnętrznych.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI.

POGRZEB ŚP. MIECZYŚLAWA SĘDZIMIRA Tłumy publiczności odprowadziły wczoraj na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki śp. Mieczysław Sędzimir. Kondukt pogrzebowy prowadził ks. Biskup Nowak w asystencji licznych duchowieństwa świeckiego i duchownego. Smutny pochód poprzedzała działwa z zakładów humanitarnych, których śp. Zmarły był opiekunem. Przed domem pożegnał Zmarłego rektor Zolli, podnosząc Jego wielkie zasługi jakie położył dla Towarzystwa szpitalnego św. Ludwika i Kolonii rabczańskiej.

(I.) **ODCZYT P. JERZEGO BIENAIME**, znanego i serdecznego przyjaciela Polski odbył się wczoraj o 6 wieczorem w sali Kopernika w Colleg. Novum; publiczność gorącymi oklaskami przyjęła sympatycznego gościa i wysłuchała jego prelekcji z najwyższym zainteresowaniem. Szczegółowe sprawozdanie z odczytu odkładamy dla braku miejsca do jutrzejszego numeru.

Konferencye Cziczeryna w Warszawie.

Warszawa. (Tel. wł.) Wczoraj w południe komisarz nadzwyczajny sowiecki dla spraw zagranicznych p. Cziczeryn złożył wizytę ministrowi Narutowiczowi. W dłuższej rozmowie min. Narutowicz usiłował otrzymać od p. Cziczeryna opinię co do tego, jakie rząd sowiecki widzi przeszkody, aby stosunki sąsiedzkie polsko-rosyjskie mogły ułożyć się normalnie, a zarazem, jakie propozycje miałyby rząd sowiecki do złożenia w tym względzie. Jednym słowem chodziło w rozmowie o wyjaśnienie sytuacji nie bardzo dla Polski zrozumiałej. Pan Narutowicz miał

sposobność ponowić zapewnienia dawnych ministrów co do pokojowego stosunku Polski względem Rosji.

Następnie p. Cziczeryn odbył półgodzinną konferencyę z prez. ministrów p. Nowakiem. Komunikat oficjalny o tej konferencyi będzie wydany dzisiaj.

Wczorajem o godzinie 6tej p. Cziczeryn był przyjęty w Belwedrze przez Naczelnika Państwa, w obecności min. spraw zagranicznych p. Narutowicza.

Pokłosie przedwyborcze.

Jakie zgłoszono listy państwowe?

Dla orientacji naszych czytelników dajemy poniżej wykaz wszystkich bez wyjątku list państwowych do Sejmu i Senatu, zgłoszonych na ręce genralnego komisarza wyborczego:

- Nr 1 Pol. str. lud. (Piast).
- Nr 2 P. P. S.
- Nr 3 „Wyzwolenie“ (Thuguttowcy).
- Nr 4 żydowski „Bund“.
- Nr 5 Związek prolet. wsi i miast (komunisty).
- Nr 6 Rady ludowa
- Nr 7 N. P. R.
- Nr 8 **Chrześć. Zw. Jedności Nar.**
- Nr 10 Dem. unia państw. (D. U. P.).
- Nr 11 Poalej-syoniści.
- Nr 12 Centrum (Skulski).
- Nr 13 P. S. Lud. lewica (Stapiński).
- Nr 14 Mieszczanska.
- Nr 15 grupa Okonia.
- Nr 16 blok mniejszości narodowych.
- Nr 17 zjedn. stron. narod. żydowskiej (syoniści galicyjscy).
- Nr 18 inwalidzi i zdem. wojskowi.
- Nr 20 żyd. dem. blok ludowy z Priluckim i Hirschhornem.
- Nr 21 niezależni socjaliści z Bol. Drobniem na czele (komuniści zamaskowani).
- Nr 22 Polski związek kresowy.

Z ruchu wyborczego na Wileńszczyźnie.

Żydowska partya demokratyczna zażądała wystawienia oddzielnych list żydowskich na Wileńszczyźnie. Inne grupy nie zgodziły się. Wobec tego demokraci wystąpili z bloku. Kandydatury żydowskie wystawione zostaną w Wilnie na pierwszym miejscu, w Lidzie prawdopodobnie

na drugiem miejscu. Na czele listy w okręgu wileńskim stać będzie przywódca syoniistów dr W. wodzki.

W okręgu wileńskim ruchliwą działalność rozwijają Chrześcijański Związek Jedności Narodowej P. S. L. i Rady Ludowe. (AW).

Wyborcy pod konwojem.

Jak donosi „Przegląd Wieczorny“ w pewnych sferach poruszono sprawę głosowania podczas wyborów do Sejmu wyborców przebywających w areszcie rewencyjnym, którzy przez skazanie nie tracą prawa wyborczego. Niektórzy domagają się, aby pod konwojem pozwolono im udać się do biura wyborczego raz w celu sprawdzenia, a drugi raz dla głosowania. Komisarze wyborczy jeszcze nie rozstrzygnęli tej sprawy. (AW)

Związek czeski na Wołyniu.

W Lucku obradowali przedstawiciele ludności czeskiej. Po długich obradach postanowiono zwać „blok mniejszości narodowych“, gdyż Czesi nie mogą iść z Niemcami i uważają się za lojalnych obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, której życzą rozwoju i rozkwitu. Przybyłych na zebranie czeskie pp. Paszczuka i Czerniawskiego, reprezentujących Ukraiński Kom. Wyborczy złączy z blokiem mniejszości. Oni odprawili z nich. Prawdopodobnie Czesi na Wołyniu utworzą własny komitet wyborczy i porozumieją się ze Zjednoczeniem Państwowem na kresach.

Benesz protestuje!

Praga (AW). Czeskie biuro korespondencyjne donosi, że premier Benesz wniósł bardzo **ostrzy protest w Paryżu przeciw projektowi komisji delimitacyjnej w sprawie Jaworzyny.** W związku z tem stanowiskiem premiera wyjechał do Paryża delegat czeski, dr. Osuski.

Wielka i skandaliczna afery wśród piastowców

W uzupełnieniu wczorajszego artykułu podajemy dalsze rewelacje o czynach p. Bryla i stronnictwie ludowcowem, które za te czyny odpowiada.

Członek Rady naczelnej P. S. L. ((Piast) i redaktor naczelny oficjalnego i jedynego na wschodnią Małopolskę (w zachodniej Małopolsce istnieje piastowcy „Kuryer Codzienny“ w Krakowie), organu partyjnego, pisze o Brylu co następuje:

„Ludzie pokroju p. Bryla o prasie mają swoiste, indywidualne pojęcie. Dziennik to dla nich narzędzie ataków przeciw wrogom, choćby najbardziej nieusprawiedliwionych, narzędzie geszeftów „szantażu“.

„Bliskie stosunki, jakie p. Bryla łączyły z dr. Janem Gagatkim, jednostką, spędzającą czas naprzemiennie w więzieniach i na wolności (za kaucją), stosunki przyjacielskiej zażyłości i wspólnych interesów dostatecznie są ogółowi znane. Tym to dr. Janem Gagatkim chciał p. Bryl uszczęśliwić spółkę wydawniczą „Kuryera Lwowskiego“ i proponował mi przyjęcie go na współnika. Odmówiłem. P. Bryl niezadowolony był z mej zbytnej „wybredności“. Tegoż samego dr. Jana Gagatka proponował później p. Bryl p. Czapczyńskiemu i mnie jako redaktora „Sprawy Ludowej“. Odmówiliśmy. P. Bryl odszedł bez zadowolenia w sercu. Gdy temuż dr. Gagatkowi zdarzył się wypadek aresztowania go we Lwowie, chciał p. Bryl umieścić u nas jakieś wyjaśnienie. Nie doszło to do skutku, podobnie jak sprostowanie p. Bryla, że nie interweniował u władz na rzecz przyjaciela, co mu zarzucały pisma narodowo-demokratyczne. Zachęcałem go, aby sprostował te wersje, ale p. Bryl wolał nie korzystać z mojej uczynności.

„W ciągu roku 1921 wszczął i przeprowadził p. Bryl kampanię przeciw arcybiskupowi Teodorowiczowi. W trakcie jej p. Bryl wyjechał na 3 miesiące do Ameryki. W czasie jego nieobecności p. Rataj, wiceprezes klubu poselskiego P. S. L., uznał za stosow-

wne na komisji spraw zagranicznych sprawę tę zlikwidować. P. Bryl tymczasem powrócił z Ameryki, a dowiedziawszy się o obrocie, który wzięły wypadki, postanowił się zemścić na koledze i przywódcy klubowym. P. Rataj pisywał wtedy do „Kuryera Lwowskiego“. P. Bryl zażądał, aby pismo zerwało wszelkie stosunki z p. Ratajem. Odmówiłem stanowczo, zaznaczając, że p. Bryl nie ma prawa stawiać podobnych żądań.

„W tymże samym czasie pisma narodowo-demokratyczne zaatakowały spółkę drzewną p. Pawłowskiego, „Zagrodę“. P. Pawłowski przyniósł mi wielki elaborat w obronie tej spółki i prosił, aby go umieścić. Odpowiedziałem mu, że nie znam się na tych interesach. Zaproponowałem p. Pawłowskiemu umieszczenie notatki, stwierdzającej, że pisma, atakujące go, pociągnie do sądowej odpowiedzialności i wyroku, który w tej sprawie zapadnie. P. Pawłowski notatki nie umieścił, atakujących go nie zaskarżył, natomiast darzył mnie począł serdeczną, na każdym kroku objawiającą się nienawiścią.

Pytanie, kto staje przed władzami partyjnymi P. S. L., ktoromi kończy swe uwagi red. Jampolski, brzmi:

„Czy ludzie wątpliwego honoru, podejrzanej bardzo kondyty moralnej, geszeftiarze i aferzyści, wzbudzający wstępliwą w całym społeczeństwie, mogą dalej wchodzić w skład partii, czy co więcej, mają prawo pretendować do najwyższych obywatelskich i partyjnych zaszczytów? Od odpowiedzi, odpowiedź rychłej, wyraźnej i zaskarżającej sprawę w sposób kateryczny i ostateczny, wiele zależy. Wierzmy, że będzie sprawiedliwa i mądra, że dla p. Bryla i jego najbliższych miejsca w P. S. L. nie będzie“.

Tyle słów redaktora Jampolskiego. Zaznaczamy, że taki właśnie Bryl umieszczony został z ramienia P. S. L. (Piast) na liście państwowej do Sejmu.

Czy go P. S. L. wyrzuci z tej listy i na podobnych brylancków ma jeszcze ta sama lista?

Łańcucka „zielona armia“.

„Zielona armia“ terroryzuje ludność pod Łańcutem. — Bandyci na weselu chłopskim. — Samobójstwo herszta „zielonej armii“.

Łańcut, we wrześniu.

Powiat łańcucki był od dłuższego już czasu terenem operacji t. zw. „zielonej armii“, zuchwalej szajki bandyckiej, na której czele stało 3 hersztów: Szantala, Murdzio i Czopp. Ludność miejscowa pozostając pod urokiem, względnie terrorem bandytów, sympatyzowała z nimi i ochraniała ich przed policją. W przeciągu kilku miesięcy popełniła banda przeszło 25 rabunków, uchodząc każdorazowo bezkarnie.

W sierpniu br. policja urządziła na nich zasadzkę we wsi Wierzawcach, gdzie odbywało się chłopskie wesele. Dwóch hersztów bandy zabawiało się bowiem również w gronie gości weselnych. Kiedy jednak posterunkowi podeszli pod chatę, ludność otoczywszy zbitą masą hersztów bandyckich uciekla wraz z nimi w pole przyczem oddano do policji około 50 strzałów.

Innym znów razem bacząc na to, że we wsi

był posterunek policyjny, 16 zbrojnych bandytów przez dach wdarło się do chaty, mając przy sobie karabiny i rewolwery, poczem sterroryzowali domowników i zrabowali wszystko co było pod ręką.

Podobne napady rabunkowe poczęły się powtarzać systematycznie, aż wreszcie onegdaj policja łańcucka przy pomocy sił z Jarosławia i Lwowa urządziła obławę, w czasie której schwytano 10 członków bandy, dwóch zaś hersztów zdołało zbiec.

Trzeci herszt Czopp osaczony został w chacie w chwili, kiedy jadł, trzymając w jednej ręce łyżkę, a w drugiej rewolwer. Widząc się otoczonym uciekł na strych, wołając do wkraczających wywiadowców: „Nie dam się wam, przedź w łeb strzelę wam, albo sobie!“ Kiedy jednak zrozumiał, że nie go już nie ocali strzelił sobie w pierś z rewolwera i skonał na miejscu.

Dalsze akty terroru ukraińsko-bolszewickiego na Pokuciu.

SPALENIE AKTÓW W STAROSTWIE PECZENIŻYŃSKIM. — POSTRZELENIE LITERATA UKRAIŃSKIEGO. — ZAMORDOWANIE HUCUŁA. — DWIEŚCIE TYSIĘCY NAGRODY ZA WSKAZANIE MORDERCY. — ARESZTOWANIE PODPALACZA DOMU POLSKIEGO W BEREZOWIE. — ARESZTOWANIE STUDENTÓW UKRAIŃSKICH. — ZAPROWADZENIE SĄDÓW DORAŻNYCH.

Terror ukraińsko-bolszewicki na Pokuciu szaleje dalej. Bojówka ukraińska rozwija swoją zgułną działalność i niema prawie dnia, byśmy nie słyszeli o jakimś akcie sabotażu dokonanym na polskiej, a nawet ukraińskiej ludności, toteż z trwogą patrzymy w przyszłość, nie wiedząc, jaki obrót wezmą podobne stosunki. Nie jesteśmy pewni życia, gdyż skrytobójcze strzały rozlegają się w śródmieściu i co gorsza, sprawca niewyśledzony barkarnie hula dalej.

Oto pokłosie kwawego terroru ukraińskiego z ostatnich dni:

W starostwie w Peczenizynie „nieznany sprawca“ po otworzeniu drzwi podpalił akta urzędowe, wskutek czego uległo zniszczeniu całe wewnętrzne urządzenie biur.

W ubiegły piątek drugi „nieznany sprawca“ strzelił dwukrotnie z za parkanu do wracającego z żoną o godz. 8-mej wieczorem ulicą Mníchówką literata i dziennikarza ukraińskiego Omelana Karaszkiwicza i ranił go ciężko w płuca i prawe ramię.

Rannego odwieziono karetką ratunkową do szpitala, gdzie walczy ze śmiercią. Zamach skry-

to-bójczy ma podkład polityczny, o ile z zeznań ranionego wywnioskować można, chociaż do polityki od dłuższego czasu się nie mieszał i zajmował się tylko literaturą, dopomagając sobie i rodzinie z płacy jako urzędnik współdzielni ukr. „Dobrobyk“. Szowinistą w stosunku do Polaków nie był i to wystarczyło, aby zapadł nań wyrok śmierci ze strony niepoczytalnych i rozwydrzonych „herojów“.

Drugi fakt zbrodni politycznej wydarzył się w niedzielę 17 bm. na drodze między Werbiążem Wyżnym a Myszynem. Z uroczystości powitania Naczelnika Państwa powracała do domu delegacja Huculów z powiatu kossowskiego. Jeden z nich Jura Petryczuk, strażnik drogowy z Krzyworówni został w tyle za innymi i wtedy otrzymał strzał w głowę, od którego na miejscu zgiął. Przybita obok na słupie telegraficznym kartka nie pozostawiała żadnej wątpliwości co do motywu morderstwa skrytobójczego.

Za wykrycie lub wskazanie mordercy śp. Petryczuka wyznaczyła tutejsza Ekspozytura policyjno-śledcza dwieście tysięcy marek nagrody. Podpalacza polskiego domu ludowego w Berezowie Niżnym udało się policji ująć. Jest nim niejaki Mychajło Somozycz z Berezowa, znany we wsi zawałdroga.

W ostatnich dniach dokonała policja aresztowań studentów ukr. podejrzanych o propagandę komunistyczną i akty terroru. Między innymi aresztowano Oleksę Jasińskiego i Petra Demczuka i osadzono ich w więzieniu.

Być może, że wprowadzone na mocy rozporządzenia Województwa stanisławowskiego z dnia 20 bm. sądy dorażne, położą kres zbrodniczej robocie szaleńców Społeczeństwo polskie na Pokuciu i zdrowa część społeczeństwa ruskiego organizuje się do samoobrony!

Jak rząd wykonuje ustawę emerytalną.

INTERPELACJA ZWIĄZKU LUD. NAR. — EMERYCI VII KL. WE WRZEŚNIU PO KRZYWDZENIU O 77 TYSIĘCY. — NIE ROBIĄ OSZCZĘDNOŚCI KOSZTEM NAJBIEDNIEJSZYCH.

Posłowie Związku Lud. narodowego wnieśli przed kilku dniami do Rady ministrów interpelację w sprawie przyznania emerytom emerytalnym i serotom po urzędnikach państwowych poborów podług norm ustaw obowiązujących. Według ustawy z 28 lipca 1921 emeryci państwowi po 35 latach służby mają prawo pobierać 100 proc. pensji czynnych urzędników danego stopnia.

Wbrew intencji ustawy sejmowej norm tych nie zastosowano w odniesieniu do pensji emerytalnych, wdowich i sierocych.

Jako przykład może posłużyć następujące zestawienie:

Urzędnik czynny VII stopnia pobierał w lipcu 44.780 mk.+100 proc. dod. drożyzniowego (w sierpniu 150, we wrześniu 200 proc. dodatku). — Tymczasem emeryci VII stopnia pobierali w lipcu 43 tys. mk. (tracąc zatem 46 tys.), w sierpniu 45 tys. mk. (tracąc 67 tys.), we wrześniu 57 tys. (mniej o 77 tys.).

Obliczenie to, podane w przybliżeniu, dotyczy emerytów państwa polskiego żonaty i bezdzietnych.

Jak wiadomo, na posiedzeniu Sejmu 28 lipca b. r. uchwalono rezolucję wzywającą rząd do wypłacania emerytom nadzwyczajnego dodatku drożyznianego, analogicznie do tego, jaki przyznano urzędnikom czynnym.

Rezolucji tej dotychczas również nie uwzględniono i w ten sposób obliczanie pensji emerytalnych odbywa się nadal na zupełnie nieprawidłowych podstawach, krzywdząc rzadziej najbiedniejszych pracowników i ich rodzin.

Byłby już najwyższy czas, żeby rząd przedsięwzięciem w tej dziedzinie zechciał zastosować się do ustaw obowiązujących, gdyż los tysięcy ludzi żywych i żyć pragnących nie cierpi zwłoki.

Bizantynizm ministra skarbu.

Warszawa (tel. wł.). Ministerium skarbu zamierza wkrótce puścić w obieg monetą zdawkową metalową, koloru żółtego, wartości 100 marek polskich. Na monetach tych ma być wyryty wizerunek p. Piłsudskiego. Niewiadomo, czy p. Jastrzębski posiada prawo prawną do podobnego przedsięwzięcia, przypominającego żywo formy, stosowane w państwach monarchicznych.

Czemu przypisać niedomagania kolejowe?

Zmniejszona sprawność warsztatów kolejowych dzięki „reformie“ Moraczewskiego. — Konieczną jest praca na zmianę. — Stosunek personelu robotniczego do przełożonych. — Brak pracy teoretycznie kształcącej. —

Ze sfer zawodowych kolejarzy otrzymujemy następujące uwagi:

Poruszone w ostatnich czasach wiele kwestyi z zakresu niedomagań naszego kolejnictwa. Uwagi te są niestety po większej części słuszne, zwłaszcza, jeśli chodzi o stronę techniczną.

Jest publiczną tajemnicą, że parowozy i wagony, mosty kolejowe i t. p., wyrabiane czy naprawiane w prywatnych fabrykach, pozostawiają wiele do życzenia (n. p. dowiodła tego budowa mostu na Sanie pod Przemysłem i wiele podobniejszych przykładów).

Wobec tego koniecznym staje się położenie większego nacisku na działalność państwowych warsztatów kolejowych, których mamy cały szereg (Nowy Sącz, Tarnów, Przemysł, Lwów, Stryj, Stanisławów, Radom, Łapy, Warszawa, Poznań, Gdańsk) nie licząc mnóstwa warsztatów pomocniczych.

Tu jednak trzeba skonstatować, że warsztaty te naogół zadań swych dostatecznie nie wypełniają, a przyczyny tego nie należy szukać w materiale robotniczym. Pracownicy warsztatów, którzy pod rządami zabobczymi poświęcałi nie raz 12 godzin na dobę pracy, byłiby skłonni i obecnie dla własnego rządu pracować ponad normę, gdyby nie pamiętna „reformacja 8-godzinna rządu Moraczewskiego. Roboty jest moc, a tymczasem nie ma jej kto wykonywać. Niewiadomo też, dlaczego „obrabiaarki“ muszą pracować na dobę 16 godzin? Można by temu zaradzić łatwo, wprowadzając robotę na 3 zmiany po 8 godzin. Robotnicy sekcyjni, pracujący koło torów, do-

bierani są z pośród robotników rolnych, zawieszonych od pracy w polu, chociaż pragmatyka służbowa nakazuje przyjmowanie bezrobotnych i to młodszych.

W pragmatyce tej przewidziane są również po 2 godziny w tygodniu na wykłady, mające na celu techniczne wyszkolenie drużyny robotniczej. Tymczasem obowiązek ten został u nas przeważnie zaniedbany. O pomieszkaniach dla robotników — sprawa tak w dzisiejszych czasach piękająca — nikt się nie stara — choć każda instytucja prywatna uważa to sobie za obowiązek.

Te wszystkie zaniedbania powodują, że stan pracy w naszych warsztatach i na torach kolejowych nie odpowiada zapotrzebowaniu. Są dyrekcyjne, gdzie dziesiątki parowozów i tysiące wagonów potrzebują naprawy, lecz nie można jej uskuteczyć z przyczyn powyżej wskazanych.

Niższy personel kolejowy, widząc ten stan rzeczy, musi się odnosić z pewnym zalem i nieufnością do władz przełożonych, zwłaszcza do inżynierów. Tyle pół pracy leży odłogiem, że wymienimy np. notoryczny brak dzieł polskich z zakresu kolejnictwa, podczas gdy Niemcy mają ich setki, wyczerpujące każdą gałąź fachową. U nas nikt nie podejmuje się przetłómaczenia tych dzieł, by udostępnić je chcącym się kształcić kolejarzom.

Te i inne pomniejsze przyczyny, głównie zaś niewyzyskanie dnia roboczego w odpowiedni sposób, przyczyniają się i długo jeszcze przyczyniać się będą do smutnego stanu naszego kolejnictwa.

Nowy sport amerykański.

Bogate Amerykanki pragną uchodzić za ekscentryczne kobiety, zwłaszcza... młodsze i najmłodsze pokolenie. Pamiętamy urodawne jeszcze czasy, kiedy to Amerykanki wprowadziły modę spacerowania z małpką. Teraz uroczym misses chowają sobie zamiast małpki rozmaitego rodzaju skorupiaki, zwłaszcza żółwie. Rycina nasza przedstawia miss Helen Gili, jak siedząc na żółwiu, karmi go bananami.

Pojechali po... śmierć.

AMNESTYA SOWIECKA W PRAKTYCE.

W Bułgarii, gdzie przebywa wielu Rosjan-uciekierców, zawiązał się po ogłoszeniu przez bolszewików amnestyi dla żołnierzy Wrangla i przestępców politycznych „Komitet pomocy dla powrotu do ojczyzny“, który zająć się miał wysyłaniem transportów Rosjan przez porty krymskie do Rosyi.

W ubiegłym miesiącu wysłał ów komitet 700 ludzi do Rosyi. Wszystkich przewieziono do Noworosyjska i tu dopiero bolszewicy poczeli do nich „stosować“ amnestyę. Z grupy tej złożonej z 700 osób rozstrzelano 114 oficerów i 42 kozaków, 118 zaś ludzi zdołało w ostatniej chwili uciec. Resztę rozdzielili bolszewicy na drobne partycje i przypdzielali do przymusowych robót. Tak wygląda „amnestya“ bolszewicka w praktyce.

Pierwszy order Rosyi sowieckiej.

(1.) Rosyjska republika rad czyni coraz większe postępy w kierunku rozmaitych ambicyjek i próżnostek, które zbliżają ją do tak gwałtownie przez nią zwalczanych państw burżuazyjno-kapitalistycznych. Oto obecnie nadaje ona, wzorem państw zachodnich, swym „wiernym obywatelom“ order t. zw. „order czerwonego sztandaru“. Jest to dość gruby medal, z czerwono-złotą emalią, który można nosić przyczepiony w butonierce lub na piersiach. Na emalii widnieje czerwony sztandar i emblematy pracy. — Wraz z tym orderem wręczany jest „wiernym obywatelom“ dokument z litografowanym następującym napisem rosyjskim: „Proletaryusze świata, łączcie się!“

Socjalistyczna związkowa rosyjska republika rad“.

Wszecchrosyjski centralny komitet egzekutywny przedstawicieli robotników, chłopów, kozaków i czerwonych żołnierzy, w uznaniu wiernego wypełniania obowiązków przez obywatela X... w walce za socjalistyczną ojczyznę, przyznaje mu medal orderu czerwonego sztandaru, symbol socjalistycznej rewolucyi światowej. Obywatel X. ma prawo nosić go na piersiach“.

Czy order ten można nabywać za pieniądze, niewiadomo, w każdym razie całe mnóstwo nowych, czerwonych, rewolucyjnych miliarderów przyozdobiło już w Rosyi tym orderem swoją „szlachetną pierś“.

Reklamujcie listy wyborcze!!!

Handel wymienny polsko-japoński.

Wczoraj podjęto pertraktacye.

Jak się dowiadujemy, onegdaj podjęte zostały po dłuższej przerwie pertraktacye polsko-japońskie o układ handlowy.

Obie strony przedłożyły już gotowe projekty. Narazie dotyczyć więc będą jedynie wyrówna-

nia pewnych nieznacznych usterk.

Handel wymienny z Japonią obejmować będzie ze strony polskiej przede wszystkim: maszyny, przedmioty metaliczne, wyroby tekstylne, oraz galanteryjnie, my zaś otrzymywać będziemy z Japonii ryż, jedwab, sukrowy i chemikalia.

Nominacje w województwach pod kątem wyborów

Warszawa (tel. wł.). Pan minister spraw wewnętrznych Kamiński zobowiązał się wobec przedstawicieli stronnictw narodowych natychmiast po powstaniu gabinetu p. Nowaka, że nie będzie przeprowadzał żadnych zmian na wyższych stanowiskach w administracji państwowej przed wyborami. Było to konieczne, ponieważ wszelkie zmiany w tym okresie mają charakter wyborczy i oddają zawsze pewne usługi stronnictwom rządowym.

Jak się dowiadujemy, p. Kamiński nie uważa za przyzwoite zobowiązania tego, zupełnie zrozumiałego i stosowanego we wszystkich państwach praworządnych, dotrzymać. W najbliższym czasie mają nastąpić nominacje na stanowiskach wicewojewódów, które to stanowiska w większości województw nie istniały.

Kradzież węgla w Zagłębiu.

Rada Zjazdu Przemysłowców Górniczych, jak się dowiadujemy, zwróciła się do ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, oraz przemysłu i handlu z memoryalem w sprawie nieprawego wydobywania węgla w obrębie cudzych nadań górniczych, szczególnie zaś w okolicach Dąbrowy Górniczej i na całej przestrzeni między Dąbrową a Golonogiem.

Różne osoby, t. zw. szybikarze, otwierają szybiki i w ten sposób wydobywają węgiel.

Memoryał ma być wkrótce rozpatrzony.

Zwijanie zarobkowych biur pośrednictwa pracy

AKCJA MINISTERSTWA PRACY.

W październiku roku ubiegłym Sejm uchwalił ustawę o zarobkowym pośrednictwie w zawieraniu umów o pracę oraz o także zbieraniu, ogłaszaniu i udzielaniu wiadomości o pobyty i podażu siły roboczej.

Takie unormowanie przez Państwo zarobkowego pośrednictwa oraz kontroli nad nim dało już okazałe rezultaty przedstawiające się w cyfrach następująco od czasu wejścia w życie ustawy do chwili bieżącej, wpłynęło do ministerstwa pracy i opieki społecznej 82 podań zarobkowych pośredników pracy o udzielenie pozwolenia na prowadzenie zarobkowych biur pośrednictwa pracy, a mianowicie: w Warszawie 20, w woj. warszawskim 1, lubelskim 2, kieleckim 2, biłostockim 1, łódzkim 7, krakowskim 1, łwowskim 1, stanisławowskim 1, tarnopolskim 2, pomorskim 18, poznańskim 26.

Podania powyższe rozpatrywała powołana przez ministra pracy i opieki społecznej specjalna komisya, uwzględniła 39 podań: w Warszawie 16, w woj. lubelskim 1, łódzkim 6, pomorskim 3, poznańskim 13, odrzuciła 19 podań: w woj. warszawskim 1, w Warszawie 4, w woj. lubelskim 1, kieleckim 2, biłostockim 1, łódzkim 1, łwowskim 1, stanisławowskim 1, tarnopolskim 1, krakowskim 1, poznańskim 5.

Resztę podań znajduje się w zażądaniu.

We Lwowie z powodu niezłożenia przez patentów podań we właściwym terminie, zostało przeznaczonych do likwidacyi 31 biur, jednakże sprawa ta nie jest jeszcze definitywnie załatwioną.

Skazanie 32 Sawinkowców.

Moskwa, (AW). W Homlu zakończył się proces 32 sawinkowców, oskarżonych o bandytyzm i szpiegostwo na rzecz Polski. Ośmiu oskarżonych skazano na śmierć, siedmiu uniewinniono, resztę skazano na więzienie od 1 do 10 lat.

Dzierżyński zamordowany został w aucie

TRZECH CZEKISTÓW I SZOFER ZABICI. — DZIERŻYŃSKI DOSTAŁ KULĘ W PŁUCA. — „WYJECHAŁ NA KRYM”. — REPRESYJE NA ESERACH.

Dzienniki fińskie donoszą o następujących szczegółach zamordowania Dzierżyńskiego:

Kiedy Dzierżyński jechał w aucie Twerskim Bulwarem, w otoczeniu czekistów, dano doń kilkanaście strzałów, które zraniły ciężko Dzierżyńskiego, a szofera i 3 czekistów zabiły na miejscu. Dzierżyński raniony został w plecy, kula utkwiała w prawym płucu. W czasie zamieszania, jakie powstało przy zamachu, sprawcy zdołali niespostrzeżenie ujść. Dzierżyńskiego przeniesiono natychmiast do Kremu, gdzie lekarz stwierdził, że stan jego jest beznadziejny.

Dzienniki sowieckie podały jednocześnie fikcyjną wiadomość, że Dzierżyński jest ciężko chory i że musi wyjechać na kurację na Krym, o śmierci zaś czerwonego katarosy nie wspomniano ani słówkiem, aby nie szerzyć popłochu wśród innych czekistów. Natychmiast po zamachu przeprowadziły władze sowieckie szereg nowych aresztowań wśród socjal-rewolucjonistów.

Ostatnie depesze zaprzeczają wiadomościom o zgonie Dzierżyńskiego. Wogóle władcy Rosji mają twarde życie. Tyle już razy uśmiercano Lenina, Trockiego i innych, a oni żyją dotychczas na nieszczęście dla Rosji.

Matka pogrzebała żywcem swe dziecko

OFIARA PRZESĄDU.

(1.) Proces o morderstwo, którym zajmować się będzie w tych dniach sąd berliński, rzuca ciekawe światło na tragiczne skutki, jakie pociągnąć może za sobą siła przesądu.

Służąca Apolonia Posor oskarżona jest o to, że dnia 20 lipca 1920 r. zakopła do grobu swe żywe 6-tygodniowe dziecko w Opolu.

W rozmaitych okolicach Górnego Śląska zachował się wśród niemieckiej ludności pogański przesąd, iż „nie jest grzechem”, kiedy matka, chcąc zatrzeć ślady swego upadku, zakopie swe nieślubne dziecko żywcem do grobu pod krzyżem, przy świetle księżycy. Oskarżona, która kilkakrotnie już była matką i w Opolu utrzymywała stosunek miłosny z pewnym robotnikiem, wydawszy na świat córeczkę, nie mogła znaleźć dla niej schronienia. W domu jej rodziców nie chciano przyjąć nieślubnego dziecka, dowodu hańby córki. Wobec tego matka powzięła rozpaczliwą decyzję pozbycia się dziecka.

Pewnego wieczora wyszła z domu, schowała dziecko, okryte koszulką, do koszyka i wzięła z sobą łopatę. Po pewnym czasie, gdy sąsiedzi oskarżonej donieśli do policji o zniknięciu dziecka, zaczęto prowadzić śledztwo i wykryto podejrzaną zwłoką dziecęcą na opolskim cmentarzu. Uwiadomiona o tem Posor przyznała się, że zakopła żywcem swe dziecko do grobu; pierwsze to zeznanie odwołała następnie w śledztwie.

Na żądanie obrońcy oskarżonej, zbadali jej stan psychiatrzy berlińscy i stwierdzili, że jako obciążona dziedzicznie, nie jest w stanie odpowiedzialności ponosić za swoje czyny. Niewiadomo, czy tego samego zdania będzie sąd w czasie rozprawy.

Królewskie konie ciągną karawan.

Fala oszczędności ogarnęła Anglię. Uległ jej i król Jerzy, który porobił duże oszczędności w wydatkach na utrzymanie domu i sprzedał jeden jacht.

Teraz przyszła kolej na stajnie królewskie. — Rodzina królewska posługuje się częściej samochodami niż kołmi. postanowiono więc je wysprzedać. Znakomite konie „kremowe” trafiły do użytku furgonów, rozwijających towary. Jeden z nich ciągnie kosiarkę mechaniczną w parku ledyńskim. Drugi nosi na sobie cymbalistę w pułku kawaleryi.

Wspaniałe czarne konie, które wozily króla na otwarcie parlamentu, zostały kupione przez zakład pogrzebowy. Wożą one zamiast króla — zwykłych śmiertelników na miejsce wiecznego spoczynku.

Wspaniały temat do sforyznowania o zniszczeniu rzeczy świata tego.

„Jeśli się ze mną nie ożenisz zastrzelę cię!”

POD GROZĄ REWOLWERU ZAPROWADZIŁA GO DO OLTARZA.

Staremu, bo lat 61 mającemu Amerykaninowi Finley'owi zachciało się przed kilku miesiącami odpowiedzieć na ogłoszenie matrymonialne, zamieszczone w jednym z pism wraz z fotografią młodej panienki z Missisipi.

Odpowiedział, został przyjęty listownie i wyjechał do Greenville, gdzie spotkał swoją przyszłą żonę, która ani rusz nie była pod-

bną do fotografii i miała trochę więcej lat, jak to pisała w liście.

Ale na tem nie koniec. Gdy Finley przybył do Greenville i zobaczył swoją przyszłą żonę, panienczka ustawiła go pod ścianą i zagroziła rewolwrem, jeśli się nie ożeni z nią. Nieborak rad nie rad musiał się ożenić, a gdy mu się tylko nadarzyła sposobność, umknął do Chicago i podał o rozwód, którego w końcu mu udzielono.

Z TEKI KRAKOWIANINA.

Z łaski p. Lloyda George'a, mielibyśmy plebiscytu na Śląsku cieszyńskim, na Mazurach i na Górnym Śląsku. Po tych ciężkich próbach i wysiłkach oddawano się nadziei, że nareszcie społeczeństwo będzie się mogło wziąć do spokojnej, twórczej pracy, a potem wyteńczyć wszystkie siły w kierunku wyborów do Sejmu i Senatu. Ale gdzie tam! Oto 29 września 1922 r. wezwano cały naród aż do trzech nowych plebiscytów!

To nie P. Lloyd George obdarza nas teraz tymi prezentami. To inny mąż potężny i mocarny, P. Maryan Dąbrowski, samodzielnica „Ilustrowanego Kurjera Codziennego”, filar PSL i właściciel Bagateli, który nakłada na nas ten ciężki obowiązek. Już kilka tygodni temu zwracano się do kwiatu narodu z zapytaniem, kto jest najslawniejszym człowiekiem w redakcji „Kurjera”, a teraz P. Maryan pyta znowu: „Kto powinien zostać pierwszym Prezydentem Rzeczypospolitej? Które miasto powinno być stolicą Polski? Monarchia czy Republika?”

Oto kwestye, które za pół miliona marek ma Polska rozstrzygnąć w drodze plebiscytu.

Pragnąc otrzymać jedną z obiecanych nagród, chciałbym już dzisiaj odpowiedzieć Wysokiemu Komisarzowi plebiscytowemu na jego pytania. Zaczynam więc od najprostszego.

Które miasto ma być stolicą Polski? Można się tylko wahać między Płidówką a Capowicami, bo oba te grody przedstawiają wielkie, niemal równe awantaże. W Płidówce mógłby P. Dąbrowski zostać burmistrzem, w wielkim zaś świetle Capowic grałby on z pewnością pierwszą rolę i ośniewałby wszystkich swymi piastowsko-wersalskimi formami. Po namyśle głosuję więc za Capowicami.

Pierwsze i trzecie pytanie wprowadza mnie w niemały kłopot, bo jeżeli wymienię osobę, która „powinna” zostać Prezydentem Rzeczypospolitej to oczywiście sprawa monarchii musi być dla mnie wogóle przesądzona. Odwrotnie znowu, jeżeli oświadczę się za monarchią, to nie mogę odpowiedzieć na pytanie kto „powinien” być Prezydentem, bo nie Prezydent lecz król „powinien” stać na czele Państwa. Oba więc pytania wykluczają się wzajemnie.

Dla logiki ma P. Dąbrowski, zdaje się najwyższą pogardę, bo dla niego logika to z pewnością mniej niż Bagatela. „Wlazł na gruszkę, rwał piestruszkę — jaka słodka cebula!”. Wobec tego proponuję, żeby zwolennicy „Kurjera” rozstrzygnęli najpierw w drodze plebiscytu następujące pytanie: „Czy P. M. Dąbrowski jest naprawdę najmądrzejszym człowiekiem w redakcji swego pisma?”

12% / 0 płaci od wkładek oszczędnościowych na książeczkę z 1 mies. wypowiedzeniem Spółdzielnia Towarzystwa „ROZWOJ” Kraków, ul. Garncarska 7 Telefon 3544.

Chwila bieżąca.

Kraków, dnia 30. września 1922.

Jak sobie radzą urzędnicy w walce z drożyzną.

„ZESPÓŁ” NASTĘPCĄ „NUZY”. — UTRZYMUJE 4 SKLEPY. — 25 TYSIĘCY CZŁONKÓW ZE 100 ZWIĄZKÓW ZBIESZONYCH W „ZESPOLE”

Coraz żywiej rozwijający się ruch spółdzielczy skupił też liczne rzesze urzędników, najbardziej zagrożone niebawem falą spekulacji i wyzysku. Wynikiem tego zrzeszenia się poszczególnych związków urzędniczych była popularna

„Nuza”, której nazwę zamieniono w ostatnich miesiącach na „Zespół”.

„Zespół” rozwija pod kierunkiem dyr. Markiewicza nader żywą działalność głównie w dziedzinie aprowizacji członków, dostarczając im szeregu najważniejszych towarów po cenach znacznie niższych od sklepowych.

Obecnie czynne są 4 sklepy „Zespołu”: Dwa w Krzysztofowach przy ul. Jagiellońskiej (jeden z artykuł. spożywczych, drugi z skazylnemi) dalej przy ul. Karmelickiej i w Podgórzu. Obroty rotują z każdym miesiącem, np. w sklepie w Krzysztofowach we wrześniu wynosił przeciętny obrót dzienny około 3 miliony mp. „Zespół” utrzymuje dla członków trafikę (około 7—8 mil. miesięcznie) i oddział tekstylny (20 mil. obr. mies.).

Ten pomysłny rozwój byłby jeszcze większym, gdyby nie brak gotówki, koniecznej przy większych zakupach. Mimo ciągłego kołatania o fundusze rząd nie zasila Towarzystwa w odpowiednim stopniu.

Ostatnio założono oddział wkładkowy, celem powiększenia funduszu obrotowych, z oprocz. 12 procent w stosunku rocznym.

Sklepy „Zespołu” cieszą się ogromną frekwencją rodzeństwa urzędniczych. Pomimo nastania wolnego handlu stery te wciąż skazane są na korzystanie ze wszelkich sposobności jak najtańszego i dobrego kupna, a sposobność tę mają właśnie w sklepach „Zespołu”.

Toteż urzędnicy coraz tłumniejsz zapisują się do „Zespołu”, a ułatwia im to stosunkowo niski udział (5.000 mk.) Związek liczy obecnie około 25 tys. członków w samym Krakowie, zrzeszonych w przeszło 100 spółdzielniach. Dodać trzeba, że należeć tu mogą także pracownicy wolnych zawodów.

Wobec konieczności rozszerzenia za ciasnych już lokali sklepowych (z których lokal przy ul. Jagiellońskiej uzyskało dzięki życzliwości dyrekcji Roboty publ. w Krakowie) ogląda się „Zespół” za nowym pomieszczeniem. Najodpowiedniejszym ku temu byłby sklep byłej firmy Bazes w Rynku, od dłuższego czasu zlikwidowany. Lokal ten mógłby pomieścić oddział tekstylny, pozwalając ruchliwy i zawsze przepelniony sklep spożywczy rozszerzyć na sąsiednią ubikację. Odpadłaby też wówczas konieczność wzniesienia różnych „budek” na pl. Szczepańskim...

BLAZENSTWA „KURYERKOWE”. Organ stronnictwa Piastowców, „Ilustr. Kurjer Codzienny”, zamieścił wczoraj artykuł p. t.: „Narodowi demokraci chcą znieść ochronę lokatorów”. Przyznać to zaś miał na zebraniu przedwyborczym w Krakowie, odbytem przed kilkoma dniami, p. minister inż. Kucharski. Na dowód powyższego twierdzenia przytacza „Kurjerek” cyt. wyrywany z przemówienia p. Kucharskiego, a zamieszczony w... „Głosie Narodu”. Brzmiał on następująco:

„Reformy ekonomiczno-społeczne, lekkoomyślnie przeprowadzone przez Sejm, w wielu wypadkach byłyby nieszczęściem dla państwa, gdyby nie to, że niejednokrotnie w przeważnej części nie są wykonywane. Takimi są: niefortunna ustawa o reformie rolnej, w zasadzie konieczna, lecz nie w takim ujęciu, jak ją uchwalono w swoim czasie większością jednego głosu; tu należą również ustawa o ochronie pracy (błędnie zrozumianej) i ustawa o ochronie lokatorów (!)”

Otóż najbardziej złośliwy czytelnik w cytacie tym nie zdoła dopatrzeć się tego, jakoby narodowi demokraci chcieli znieść ochronę lokatorów, natomiast wynika zeń jasno, że ustawa obecna o ochronie lokatorów jest błędnie rozumiana i błędnie w praktyce wykonywana, tak, że przynosi szkodę zarówno właścicielom realności, jak lokatorom, a przede wszystkim Państwu. — W tych warunkach należałoby ją zmodyfikować — czego też domagają się zarówno zrzeszenia właścicieli realności, jak lokatorskie.

Organowi przybocznemu Bryła, Kiernicka, wyrzuceniowi tytuł skandalicznych afer Dojdzkich, leśnych, skórnych, jajczarskich i Bóg wie jeszcze jak ch. zachciało się nagle zyskać popularność, zachwianą ostatnim ha iebnym szwindlem mandatowym, kiedy to w ciągu jednej nocy z organu, zwalczającego namiętnie nadużycia Piastowców, za cenę mandatu poselskiego przezuścił się w objęcia tych własnici, których od lotrów wymyślał — i zaczyna atakować kłamliwymi metodami człowieka, któremu nie dorósi rozumem i uczciwością do pięt. Ale błazństwa takie mogą jeszcze drogo kosztować nawet wtedy, kiedy sprzedaje się nacz. redaktor „Kuryerka” za cenę mandatu na liście państwowej do niedawna zaciekłe zwalczanych przez się Piastowców. Mandat nie daje jeszcze czci ani poważania... Lepiej więc milczeć blaznki!

PRZYJAZD MIN. KUMANIECKIEGO DO KRAKOWA. Min. W. R. i O. P. dr Kaz. Kumaniecki przybywa w sprawach urzędowych do Krakowa we czwartek dnia 5 października o godz. 10²⁰ wieczorem.

PRZEDŁUŻENIE WPISÓW NA UNIW. JAGIELLOŃSKIM. Jak się informujemy, wpisy na Uniwersytet Jag. zostają przedłużone do 6 bm. a to z powodu ogromnego napływu studentów i studentek. Równocześnie, dla uniknięcia natłoku, wydawane będą numery porządkowe.

GLÓD CUKROWY Z WINY RZĄDU. Z Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej komunikują nam: W przededniu ukazania się cukru z kampanii 1922 r. cierpi społeczeństwo na brak tego koniecznego artykułu, z winy rządu, którego zapasy cukru — jak oświadczył minister przemysłu i handlu — wyczerpały się. Jest to jeden przykład więcej na sposoby naszej polityki gospodarczej. Ogalaca się kraj z cukru pchanego na wywóz nawet w stanie surowym, równocześnie zaś naraża się ludność na głód cukrowy a przemysł cukierniczy, których eksport miałby o wiele większe znaczenie, skazuje na bezrobocie. Z siedmiuset wagonów, którymi rząd rozporządzał, otrzymali kupcy tylko osmdziesiąt wagonów i to wyłącznie warszawscy, reszta przypadła magistratom i spółdzielniom. Kupcy prowincjonalni, a jest ich w Polsce kilkadziesiąt tysięcy, nie mogą uczynić zadość potrzebom publiczności, a wiele spółdzielni, które razem wzięte obsługują tylko drobny ułamek ludności, nie skorzystało z oferty rządowej, z powodu braku gotówki lub innych przyczyn. Wynik tej polityki jest jasny: kupiec ponoszący dziś najwyższe na rzecz państwa ciężary podupada, konsument cierpi niedostatek, zapasy cukru drzeźnią gdzieś po magazynach rządowych, a drożyna się wzmaga, gdyż resztki zapasów cukru jako przedmiot ogólnego pożądanego idą w górę.

WYSTAWA „SZTUKI RODZIMEJ”. W niedzielę dnia 1 października br. zostanie otwarta w Domu Artystów (pl. św. Ducha) druga wystawa „Sztuki Rodzimej”.

AL. DUMAS (o'ciec).

1001 OPowieści o Duchach.

PRZEŁOŻYŁ St. KULINSKI 53

Weszliśmy do mego pokoju; było właśnie wpół do dziewiątej.

— Jadwigo — rzekł Gregoriska — nie mamy chwili czasu do stracenia. Czy chcesz zasnąć jak zwykle, by wszystko zdało ci się tylko snem, czy też chcesz czuwać i widzieć?

— Przy tobie nie lękam się niczego; chcę czuwać i widzieć, co nastąpi!

Gregoriska wydobyl z zanadru gałązkę poświęconej palmy, jeszcze mokrą od wody święconej i dał mi ją, mówiąc:

— Weź tę gałązkę, połóż się na łóżku, odmów modlitwę do Najświętszej Panny i czekaj bez trwogi. Bóg jest z nami. Przedewszystkiem nie upuść tej gałązki; z nią możesz rozkazywać nawet piekłu. Nie wołaj na mnie, nie krzycz; módl się, miej nadzieję i czekaj.

Położyłam się na łóżku, skrzyżowawszy ręce na piersi, na której położyłam poświęconą gałązkę.

Gregoriska ukrył się za baldachimem, stojącym w kącie pokoju.

Licyłam minuty, a z pewnością liczył je i Gregoriska.

Wybiły trzy kwadranse.

Jeszcze nie przebrzmiało ostatnie uderzenie, a już odczułam zwykłą grozę, dreszcz i lodowate zimno; lecz zbliżyłam gałązkę do ust i uczucie to znikło.

Następnie usłyszałam całkiem wyraźnie odgłosy doli zbliżających się, miarowych kroków.

Klejnoty korony cesarskiej w Moskwie.

Moskwa, 27 września.

Korespondent „New York Timesa” w Moskwie otrzymał pozwolenie obejrzenia klejnotów koronnych Rosyi. Oto jak opisuje swe wrażenia:

— Widziałem je w wysokiej, pustej sali, bielonej wapnem. Wielki, płaski stół, wyścielony białym papierem. Trzech robotników w szarych kurtkach, bez kieszeni — jeden ekspert biżuterii i dwóch pomocników. W środku sali stało jedno stołowe, z koroną cesarską Rosyi na nakrywcę, ale zarazem z emblematami Rosyi sowieckiej.

Robotnicy wzięli kwadratową, drewnianą skrzynkę i postawili na stole.

— Oto, — rzekł ekspert, otwierając ją dłoń

mi, cokolwiek drżącemi. — oto jest korona cesarza.

Wyjmuje na stół bukiet światel i ogni. — Dyamenty, dyamenty i dyamenty i dwa rzędy perel. Ponadto — kamień czerwony, nieszlifowany, z krzyżem dyamentowym.

— Trzydzieści dwa tysiące osmset karatów, — mówi ekspert.

Korespondent widział również złote berło Katarzyny, jej koronę, naszyjnik i t. d. Prawdopodobnie kamień, zdobijący berło Katarzyny, ważący 194 karaty, jest słynnym „Wielkim Mogolem” legendy indyjskiej, który znikł kiedyś ze skarbcza w Delhi, podczas kradzieży, które tam przez pewien czas grasowały.

PODWYŻSZENIE OPŁAT W OBROTCIE CZEKOWYM PKO. Dyrekcya Pocztovej Kasy Oszczędności podała do wiadomości, iż od dnia 15 października br. opłata manipulacyjna zostaje podwyższona do 10 marek od każdej wpisanej lub odpisanej na koncie pozycyi. Prowizya od przekazów czekowych wynosić będzie 4 marki od tysiąca (dotychczas 3 marki od tysiąca). Nadal bezpłatnie dokonywać można we wszystkich urzędach pocztowych wpłat na konta czekowe. Wyplaty kasowe i przelewy również bezpłatnie. 5266

ZJEDNOCZONE stowarzyszenia katolickie kulturalno- oświatowe w Krakowie urządzają w dniu 1 października w sali domu Przyjaźni i Pracy przy ul. św. Tomasza 337, przedstawienie pt. „Grube Ryby” komedia w 3 aktach Michała Bałuckiego. Po przedstawieniu zabawa taneczna. Bilety do nabycia w kasie zarządu przy ul. św. Tomasza 37 od godz. 6—8 wieczór. Początek o godz. 7 wieczór.

NIEFORTUNNA ZŁODZIEJKA. Pan Herman Seihldhaus doniósł policji, iż dnia 26 bm. przyjął do służby służącą M. Kipater, pochodzącą z Warszawy, która tego samego dnia skradła mu biżuterję wartości milion 350 tysięcy, zbiegła do Warszawy. Poszkodowany właściciel klejnotów, nie dał za wygraną, lecz natychmiast udał się w pościg za złodziejką, którą zdołał przytrzymać w Warszawie. Po odebraniu straty, polecił ją aresztować.

(ch) **UŚPIONY NARKOTYKIEM W POCIĄGU I OKRADZONY.** Nie przebrzmiały jeszcze echa o niedawnym uspieniu pewnej obywatelki jadącej pociągiem z Częstochowy do Krakowa, a oto kronika policyjna notuje znów podobny wypadek. Oto kupiec lwowski Adolf Presser jechał onegdaj pociągiem ze Lwowa do Krakowa. Na przestrzeni między Rzeszowem a Krakowem, jakiś uleznany

osobnik poczęstował go papierosem, po zapaleniu którego Presser popadł w głęboki sen. Po przebudzeniu, spostrzegł, iż skradziono mu z kieszeni portfel z zawartością 20 tysięcy koron czeskich, czekiem Tow. czeskiego we Lwowie Nr. 355 na kwotę 2.500 kor. cz. i paszport, jakoteż szereg innych dokumentów. Po okradzeniu Pressera, tajemniczy osobnik ulotnił się w niewiadomym kierunku. Policja wszczęła za nim energiczne poszukiwania.

(ch) **OLBRZYMA KRADZIEŻ W DOBCZYCACH.** Do jak niebywałych granic rozpetala się w ostatnim czasie orgia kradzieży, świadczyć może następujący fakt: Do mieszkania Jana Dulskiego zamieszkałego w Dobczycach (powiat Wieliczka) włamali się nieznan sprawcy i po splądrowaniu mieszkania, skradli biżuterję, garderobę, obligacje polskiej pożyczki oraz 2464 dolarów w gotówce (!), tak iż poszkodowany ponosił stratę przekraczającą sumę 20 milionów! Oczywiście zuchwały złodziej zbiegł jak zwykle w niewiadomym kierunku, przypuszczając jednak należy, że organa policyjne dołożą wszelkich starań, aby go wytropić.

SLUB P. MARYI WIDERSKIEJ z p. Ambrożym Belczyńskim odbędzie się dnia 30 września 1922 r. o godz. 5 popoł. w kościele parafialnym w Słomnikach.

Z SALI KONCERTOWEJ.

Koncert Adama Didura.

Otwarcie obecnego sezonu koncertowego w dniu onegdajszym, było dla melomanów krakowskich prawdziwym świętem i biesiadą artystyczną — jakimi są zawsze występy Adama Didura bezsprzecznie największego śpiewaka polskiego z

Potem drzwi otwarto się z wolna, bez szmeru, jakgdyby je otwarła jaka moc nadprzyrodzona, a potem...

Tu głos opowiadającej zamarł nagle, jakby zdławiony.

— A potem — ciągnęła z wysiłkiem — ujrzałam Kostakiego, tak bladego, jak wówczas, gdy leżał na marach; jego długie, czarne włosy, spływające na ramię — przesiąknięte/były krwią; miał na sobie zwykły ubiór, który otwarty na piersiach ukazywał krwawiącą ranę...

Wszystko to było trupie: ciało, ubiór, chód — lecz oczy, te straszne oczy — były żywe...

Dziwna rzecz, iż na ten widok przestrach mój nie zwiększył się, owszem — wzrosła odwaga. Zapewne Bóg mi ją zesłał — abym mogła widzieć swe położenie i bronić się przeciw piekielnej mocy.

Gdy widmo postąpiło ku memu łóżku, utkwiałam śmiało spojrzenie w tych ołowianych oczach i wyciągnęłam poświęcone ziele przed siebie.

Upiór chciał iść dalej, lecz o wiele potężniejsza władza ubezwładniła jego kroki. Wyszeptał tylko:

— Ha, ona nie śpi, wie wszystko!

Mówił po moldawsku, a jednak rozumiałam każde słowo, jakby było wyrzeczone w zrozumiałym języku.

Tak staliśmy naprzeciw siebie, ja i widmo, od którego nie mogłam oderwać oczu; wtem, nie odwracając głowy, ujrzałam Gregoriskę występującą z za baldachimu, z mieczem w dłoni, jak archanioł. Lewą ręką uczynił znak krzyża i z wolna postąpił ku upirowi, który, ujrzawszy brata, rozemniał się dziko i również wydobyl szablę z pochwy. Zaledwie jednak szabla jego dotknęła ostrza poświęconego miecza, ramię widma opadło bezwładnie.

Kostaki wydał westchnienie pełne bólu i rozpaczy.

— Czego chcesz? Ieknął.

— W imię Boga żywego, zaklinam cię, odpowiadaj mi — rzekł Gregoriska.

— Mów — odparło widmo, zgrzytając zębami.

— Czy oczekiwałem na ciebie?

— Nie.

— Czy cię napadłem?

— Nie.

— Czy cię przebiłem?

— Nie.

— Sam się rzuciłeś na mój mlecz, oto wszystko.

A więc wobec Boga i ludzi jam nie winien przełania krwi braterskiej. Ciebie nie Bóg, lecz szatań tu przysyła. Wyszleś z grobu nie jako święty cień, lecz jako przeklęty upiór — i powrócisz nazad do grobu.

— Tak, z nią! — zawołał Kostaki robiąc wyśitek, aby dotrzeć do mnie.

— Nie, sam! — Ta kobieta do mnie należy!

I mówiąc te słowa, końcem miecza dotknął otwartej rany wampira.

Kostaki krzyknął, jakby porażony ognistym mieczem, chwycił się za pierś i cofnął się o krok.

Równocześnie, jakby idąc za ruchami przeciwnika — Gregoriska postąpił krok naprzód, a utkwiszszy wzrok w oczach widma — skierował ostrze miecza ku piersi brata — i tak rozpoczęła się powolna, straszna scena, jak między Don Juanem a Komandorem: Upiór cofał się przed poświęconym mieczem, przed nieprzewyciężoną wolą boskiego zapaśnika; ten drugi szedł, za nim krok w krok w milczeniu, obaj ciężko dysząc, obaj śmiertelnie blado. Żywy parł zmarłego przed sobą, zmuszając go opuścić zamek, będący niegdyś jego mieszkaniem i wracać na wieki w ciemny grób.

(Ciąg dalszy nastąpi).

jednego z największych śpiewaków świata, podziwanego i gorąco oklaskiwanego w największych ośrodkach muzycznych globu. Artysta z Bożej łaski — w zawodzie śpiewaczym dosięga wyżyn geniusza odtwórczego, wzbijając się na najwyższe szczyble sztuki śpiewaczej nie tylko dzięki warunkom przyrodzonym i technice niezwykłej kresów, lecz bogatej w duchowe środki umysłowości, pogłębianej ciągłą pracą i studiami. Recital Didura daje inteligentnemu słuchaczowi nie tylko chwilowe zadowolenie estetyczne, lecz odkrywa mu w znanych doskonale rzeczach nowe nieznanne i nieprzeczuwane piękna. Choć tedy program obejmował utwory znane i już w interpretacji Didura słyszane, wykonanie ich było jednak nowym, świeżym w pomysłach i bogatym w nowe zdobycze techniki.

Przy boku ojca wystąpiła najstarsza córka p. Ewa, występująca od lat 3 z wielkim powodzeniem we Włoszech. Młodziutka artystka przedstawiła się niezwykle korzystnie jako śpiewaczka obdarzona przepięknym materiałem dźwiękowym, uformowanym w dobrej i celowej dyscyplinie śpiewackiej. Po najbliższym występie śpiewaczki (do którego urzędzenia zachęcamy p. Bujańskiego) omówimy obszerniej usiłowania tej artystki, której talentu nie przysięgnęła potęga artyzmu ojca.

St. Bursą,

Z TEATROW.

Ku czci Wielkiego Poety.

PRZED PREMIERĄ „MARYI STUART” J. SŁOWACKIEGO.

Od dawna krąży pogłoski po mieście o niezwykłych przygotowaniach, które dyrekcja teatru miejskiego poczyniła, aby wystawić „Maryę Stuart” J. Słowackiego. Dyrektor p. T. Trzciański znany jest dobrze w szerokich kołach publiczności jako znakomity inscenizator dramatów J. Słowackiego, które wystawia zawsze z najwyższym wysiłkiem, na jaki go tylko stać. Tak była ongiś wystawiona przez niego „Lilla Weneda” z Wysocką w roli tytułowej, tak wreszcie zeszłego roku „Horsztyński” z Sosnowskim i Biłkowskim w rolach głównych. Należy podnieść z uznaniem, że rada miejska popiera wszelkie żądania dyrekcji hojną ręką, jak przystoi miastu o tak pięknych tradycjach teatralnych jak Kraków. Tak samo i obecnie nie żalowano pieniędzy, aby „Maryi Stuart” zapewnić tę wspaniałą i efektowną oprawę, którą w teatrze J. Słowackiego mieć powinna. Bez przesady można powiedzieć, że teatr miejski w Krakowie jest dziś jedynym w Polsce, w którym sztuki Słowackiego wystawia się z należytych pietyzmem.

Do niespodzianek wystawienia „Maryi Stuart” należy i to, że główne role a więc samej Maryi Stuart, jakoteż Botwela będą dublowane, co wobec tak bogatego zespołu, jakim obecnie teatr Słowackiego rozporządza, jest nie tylko łatwo wykonalne, ale i interesujące. Dublowanie ról wskazane jest tem więcej, że w tym roku teatr miejski J. Słowackiego obsługuje także scenę bielską i cieszyńską.

Wprowadzony przez p. Pronaszkę, obecnego sekretarza teatralnego nowy system podziału przedstawienia zapomożą jednogminutowych pauz, umożliwi odegranie całego dramatu w przeciągu trzech godzin. Szybkość w zmianie dekoracji osiąga p. Pronaszko przy pomocy pewnej dowcipnej inowacji, którą oglądać będziemy w sobotę. Wszystkie kostiumy stylowe i meble — zupełnie nowe, ukażą się po raz pierwszy na scenie. Meble wykonała pracownia Muzeum techniczno-przemysłowego, która stale współpracuje z teatrem miejskim.

„Marya Stuart” wywołała tak żywe zainteresowanie, że dyrekcja teatralna będzie zmuszona po za pierwszym tygodniem, w którym „Marya Stuart” będzie grana codziennie wieczorem, przemieścić szereg przedstawień na popołudniu, aby umożliwić udział wycieczkom z prowincji, które się już zgłosiły.

MIEJSKI TEATR OPERA I OPERETKA. P. St. Gruszczyński kreować będzie dziś w sobotę 30 b. m. partję Eleazara w „Żydówce”, partję Racheli odtworzy p. J. Zacharska. Jutro w niedzielę 1 października b. r. operetka „Księżniczka Olala”. W poniedziałek dnia 2 października premiera opery Masseneta „Werter”. Bilety abonamentowe z 20 proc. opustem są do nabycia w dyrekcji teatru przy ulicy Rajskiej 12 od godz. 5 do 7.

Z BAGATELI. Dziś po raz szósty z coraz większym powodzeniem grana będzie „Sublokatorka”, komedia A. Grzymały-Siedleckiego, z gościnnym występem Węgrzyna.

Dziś popoł. po conach 50 proc. niższych D. Niedzielnego „Świt, dzień i noc”.

Śmierć 4 osób w płomieniach.

Straszna katastrofa samochodowa.

(1.) Czterej członkowie komisji angielskiej, która ma za zadanie czuwać nad grobami pogrzebanych we Francji żołnierzy angielskich, padli w tych dniach ofiarą fatalnego wypadku automobilowego. Jechali oni samochodem na cmentarz, położony w pobliżu Peronne. Wśród ciemnej nocy auto wpadło w budujący się właśnie, na 15 me-

trów głęboki kanał. Skutkiem upadku do dołu eksplodowała benzyna i auto całe zapaliło się niby pochodnia. Czterej Anglików nie mogąc wyratować się z samochodu, znaleźli męczeńską śmierć w płomieniach. Nazajutrz robotnicy, zajęci przy budowie kanału, znaleźli wśród szczątków spalonego auta zwęglone ciała czterech Anglików.

KONCERT NIKISCHA zapowiedziany na sobotę 30 bm. zostaje z powodu niedyspozycji artysty przełożony na listopad.

TRIO POŹNIAK—DEHMAN—DECHERT, które zdobyło u nas wyjątkowe powodzenie, wystąpi tylko jeden raz, a to w niedzielę 8 października br. w Starym Teatrze.

NIEZWYKŁY FILM. Rzadko stosunkowo zachwyca się Kraków wspaniałą nowością filmową, jak wyświetlana obecnie sztuka pod tytułem „Jego sułtańska mość Król Madagaskaru”, którą codziennie oglądają tłumy publiczności w teatrze świetnym „Wanda”. W sztuce tej występuje jako bohaterka prześlizgnięta Ewa May. Film pełen jest cudownych widoków z Wenecji, Brindisi i Aten. 5274

REPERTUARY TEATRALNE.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Sobota: „Marya Stuart”.
Niedziela popołudniu: „Bracia Lerche”;
wieczór: „Marya Stuart”.

TEATR MIEJSKI OPERA I OPERETKA.

Sobota: „Żydówka”.
Niedziela: „Księżniczka Olala”.
Poniedziałek: „Werter” (Premiera).

TEATR „BAGATELA”:

Sobota popoł.: „Świt, dzień i noc”. (50 procent niższe).

Z sadu wojskowego.

(ch) Przed trybunałem sądu wojskowego na Monteluppiach stanęli wczoraj trzej szeregowcy z 15 Baonu celnego, a mianowicie Henryk Mróz, Ludwik Kufel i Wł. Osławowicz, jakoteż kapral Jan Bajorek, oskarżeni o występki w paragr. 141 i 143 k. k. w.

Osk. Jan Bajorek, jako dowódca warty na placówce w Niezdarze w nocy z 1 na 2 lutego 1922 samowolnie placówkę opuścił i zamierzał należytego pouczenia szeregowca Ludwika Kufela o obowiązkach wartowniczych, zaś oskarżeni Mróz, Kufel i Osławowicz o to, iż przez samowolne opuszczenie wymienionej placówki dopuścili do kradzieży 2 koni, czemu służbowo obowiązani byli przeszkodzić.

Trybunał po naradzie wydał wyrok, skazując każdego z oskarżonych na karę 7 miesięcy więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego.

Rozprawie przewodniczył pułk. Harasymowicz, oskarżał major Juszczyk, bronił: dr. Bärnbaum i Bader.

Co się dzieje w Tarnowskim

WIECE W PALEŚNICY, ZAKLICZYNIE, WOJAKOWEJ, SZCZEPANOWIE I IWKOWEJ.

RUCH PRZEDWYBORCZY. W ubiegłą niedzielę odbył się w Paleśnicy olbrzymi wiec pod gołym niebem, który ściągnął liczne rzesze ludu z powiatów grybowski, nowosądeckiego i brzeskiego. Przewodniczył Martyka Jan. Referował p. Kaćki mówiąc tak przekonywująco i rzeczowo, że wywołał wielkie zainteresowanie słuchających. Następnie poprosił o głos Martyka. Przedstawił w dosadnych słowach jaskrawe błędy polityki gospodarczej stronnictw lewicowych, wykazujące wielką ignorancję potrzeb właściwych społeczeństwa polskiego. Po Martyce przemawiał Jarosz, rolnik z Jastrząbki. Gorącymi słowami zapalał do braci-wieśniaków, by nie uważali Witosza za swego trybuna i wodza, gdyż ten mając w swych rękach najwyższą władzę w państwie, nie dobrego dla ludu nie zdziałał, a kiedy mu to zarzucono wskazując na reformę rolną, ów tępacz się, że mu „reakcja” szkodziła w wykonywaniu. I uludzie wierzyli w to, co nie było prawdziwym, by prawica sędziła w interesach przez lud zadowolona i kłopotliwa, że potrzebny jest życie. Dopiero dzielny rolnik Jarosz otworzył ludziom oczy na widzenie prawdy. Wytłoma-

czył ludowi, że zasług w obronie Warszawy położonych nie może przypisywać jedynie Witosowi, lecz wszystkim klasom społecznym, które brały udział w obronie państwa nie na zew Witos, lecz w poczuciu obowiązku, jako wierni synowie zagrożonej ojczyzny. Nadmieniał, że powiat grybowski, nowosądecki i brzeski dlatego wybrał Bryłów, Potoczki i Witosów, gdyż wierzyli, iż ci złączą się ze stronnictwami narodow. w pracy dla dobra państwa i ludu — srogo się jednak zawiódł. Teraz natomiast ośwadczyć się musi za Chrześc. Związkiem Jedności Narodowej, gdyż w programie tego stronnictwa nie jest walka klasowa lecz praca narodowa. Do rozbicia tego wiecu przygotował Piastowiec Sondel (rolnik) wielką bojówkę, lecz nie powiodło się czcicielowi prawa pięści i zamiar spełził na niczem.

Tegoż dnia o godz. 6 wieczorem odbył się wiec w Zakliczynie. — Przewodniczył Sowa Wojciech, wójt miejscowy. Referował p. Kaćki z właściwą sobie werwą. W dyskusji brał udział pp. Sowa, Oleksik i Zajac. Brała udział cała miejscowa inteligencja, jakoteż rolnicy z całej parafii zakliczyńskiej i w gnieździe Piastowców założono Koło Związku Ludowo-Narodowego, liczące już 400 przeszło członków czynnych.

Tegoż dnia odbył się wiec w Wojakowej. Przewodniczył wójt miejscowy, sekretarzował wójt z Katow. Referował p. Kowalski. Przemawiali pp. Wolny i Szczepański. Po nich przemawiał kierownik miejscowej szkoły p. Para i przez swe słowa prawdy natchnął serdecznym nastrojem obecnych. Lud tamtejszy odosobniony, oddalony od centrów kultury i wymiany handlowej, zasługuje na specjalną opiekę.

W tymże dniu odbył się wiec w Szczepanowie pow. Brzesko. Referował p. Wróblewski. Wiec zrobil wrażenie.

W tymże dniu odbył się wiec w Iwkowej pow. Brzesko. Miejscowość ta będąc parafią, skupiła wielką ilość ludu na nabożeństwach. Cała też masa ludu zebrała się na wiecu. Przewodniczył p. Szot Jan, wójt miejscowy. Referował p. Kowalski. Objął on program stronnictwa. Przemawiali pp. Wolny i Szczepański, oklaskiwani przez wszystkich. Przybyli także „katolicko-ludowi” ksiądz Czuj, z pod tego znaku wysłuchany był obojętnie. Mowa ks. Czuj jest smutnym objawem dążenia pewnych jednostek do rozbicia jedności narodowej, a to pod hasłem podobnym łączności ludu ku większej chwale bożej i biskupa tarnowskiego, który (jak twierdził) kazał ks. Czujowi kandydować! A więc kandydat na posła alieni iussu! Jednak mądrzy pasterze ludu nie dadzą się wziąć na lep robijaczy jedności ludu i z całą stanowczością wystąpią przeciwko jezuickiej perfidii „katolicko-ludowych”. Nie każdy bowiem ma złoto na ustach, a żółc w sercu...

Wystąpił też pomocnik nauczyciela w Iwkowej z mową bolszewicką; spotkał się jednak z ogólnym oburzeniem. Kierownik Salabura zastrzegł się, iż ma na celu wychowanie młodzieży i nie chce wprowadzać polityki do szkoły, to też zgromił śmiała. Trochę mówił i chciał mówić Staško, literat-grafoman, jednak zakrzyczano go i wysmiano. Zresztą wszyscy stanęli na gruncie Chrześc. Związku Jedności Narodowej.

Nadesłane.

(Za tę rubrykę redakcyja nie odpowiada.)

Zakład techn.-dentystyczny

L. ANGELUSA

5271

KRAKÓW, ULICA KARMEŁICKA L. 14.
Przy muzeum od godz. 9—12 i od 3—5.

SZKŁO OKIENNE
DACHOWE
ORNAMENTOWE

uclaca hurtowa i częściowa 5225

M. PANZER, Kraków, Dietowska 36. Tel. 2283.

LISTY Z KRAJU.

Biała—Zywiec.

W niedzielę, dnia 1 października 1922, o godz. 12 w południe odbędzie się w Łodygowicach w sali Straży pożarnej wielki walec wyborców do Sejmu z powiatu białskiego i żywieckiego. Walec zwołuje Związek Ludowo-Narodowy. Przemawiać będzie p. redaktor Karol Wierczak z Warszawy, poseł Marek i prof. Sierakowski.

Z Ropczyc.

Powiatowy sekretaryat Z. L. N. zawiadamia, że zawiązano w powiecie ropczyckim w ostatnim tygodniu „Koła miejscowe Z. L. N.” w niżej podanych gminach, a z pomiędzy Wydziału wybrani zostali:

CHECHLY, powiat Ropczyce: Józef Poško, prezes, Stanisław Niwa, sekretarz i Łysak, młynarz, skarbnik.

Ostrów: Michał Fic, prezes, Rzolny, sekretarz. **WITKOWICE**: Jakób Koziański, prezes, Jan Nima, sekretarz i Jan Soliński, skarbnik.

BRZYŻNA: Walenty Bąk, prezes, Jan Sasiadek, sekretarz.

GÓRA ROPCZYCKA: Józef Łaszewski, prezes, Adamski, sekretarz i Papiernik, skarbnik.

OKOCIM: Ożóg, prezes i Ożóg (młodszy) sekr.

PIETRZEJÓWA: Jan Krajewski, prezes, Wiśkarski, sekretarz i Fr. Stachnik, skarbnik.

GNOJNICA: Szczepanek, wójt, prezes, Paplernik, sekretarz i Charchnit, skarbnik.

NIEDŹWIADA: Birkowski, rolnik, prezes i Puli, sekretarz.

Z Myślenic.

O odbyło się tu posiedzenie Zarządu zorganizowanego tu niedawno Koła Mieszczańskiego, w skład którego wchodzi mieszczanie i inteligencja. Między innymi powzięto uchwałę, iż Koło Mieszczańskie w pracy narodowej łączy się ze stronnictwami narodowymi, zostawiając decyzję w sprawie wyborów do porozumienia się z wszystkimi miastami okręgu wyborczego 43, w którym to celu odniesiono się do rad miejskich. Ponadto wysłano do Rady miejskiej w Myślenicach następujące pismo:

Czelgodna Rado Miejska!

Wśród wielu miast i miasteczek, które nadchodzący czas wyborów do Sejmu i Senatu zbudził z letargu i powołał do czynnej pracy narodowej, należą i Myślenice.

Z początkiem września zorganizowało się całe niemal mieszczaństwo i inteligencja w jedno silne stowarzyszenie pod nazwą Koła Mieszczańskiego w Myślenicach, którego niżej podpisany zarząd dowzjął na posiedzeniu dnia 26 września 1922 następujące uchwały:

1) Koło Mieszczańskie w Myślenicach łączy się ze stronnictwami narodowymi, a w sprawie wyborów zostawia decyzję do porozumienia się z innymi miastami okręgu 43;

2) Zarząd Koła Mieszczańskiego jako reprezentujący wszystkie klasy społeczeństwa jest zarazem komitetem wyborczym stronnictw narodowych na powiat myślenicki;

3) Koło Mieszczańskie odnosi się do wszystkich miast i miasteczek okręgu 43 celem porozumienia w sprawie wyborczej i jaknajrychlejszego wysłania delegatów na zjazd w jednym z miast tegoż okręgu;

4) Członkowie Koła Mieszczańskiego uchwalili zamiast „Ilustrowanego Kuryera Codziennego” prenumerować „Gońca Krakowskiego”, o czem Szanownej Radzie donosimy.

Zarząd Koła Mieszczańskiego: przewodniczący Ignacy Gorączko, b. insp. policyi; zastępcy przewodniczącego: Stanisław Pardjak, dyr. gimn., Józef Świech, wiceburmistrz; sekretarz dr Eug. Urbański, adwokat; skarbnik inż. Gedroyé; zastępca skarbnika Kazimierz Kudasiewicz; delegaci na zjazd: Tadeusz Skowroński, aptekarz, Mikołaj Kurza, krawiec. Członkowie zarządu: Dr Mikołaj Klakurka, burmistrz i adwokat, ks. dr Andrzej Kościółek, proboszcz, Piotr Piłala, piekarz, Kasper Tylko, krawiec, Jerzy Gomulak, kapelusznik. Zastępcy zarządu: Orlecki Karol, urzędnik Rady pow. Jakób Domanus, kuśnierz, Wieczorek Antoni, zettarmistrz, Kęsek Franciszek, stolarz.

Z Wadowic.

NADUŻYCIA WŁADZY URZĘDOWEJ. Poseł p. Putek, będący zarazem wójtem gminy Choczni, używa policyjanta gminnego do roznoszenia i rozdawania gazet, jak n. p. „Wyzwolenie” i „Chłopski sztandar”, a zarazem odczw, podburzających przeciwko duchowieństwu, jak to miało miejsce w niedzielę 24 b. m. po sumie w Choczni. Możeby władze zechciały ukrócić samowolę takich panów, gdyż wymieniona gmina niema najmniejszej chęci

Goryl o ludzkim rozumie.

Historia inteligentnego zwierzęcia.

W amerykańskim czasopiśmie „Zoological Society Bulletin” opowiada pewna Angielka, miss Cunningham o swojej tresowanej małpie, gorylu zwanym przez nią „Dżek”.

Do Londynu przewiózł go w r. 1918 kapitan pewnego francuskiego statku handlowego. Początkowo goryl służył za atrakcję w jakimś sklepie, później jednak zachorował na grypę i był już bliski śmierci. Wtedy nabyła go panna Cunningham i przystąpiła natychmiast do „pracy” nad wylenieniem swego czworonożnego pupila. Urządziła mu „dom” w jednym pokoju swego mieszkania, pamiętając o odpowiedniej temperaturze, powietrzu i o świetle i t. d.

Po kilku miesiącach umiał goryl sprzątać i zamiatać w swoim „domu”, ustawiać meble, słowem dbał już o porządek.

Dzień goryla zaczynał się stosunkowo wcześnie. Po przebudzeniu brał ciepłą kąpiel, podczas której lubił udawać łazidła. Potem siedał i usadawiał się na oknie przyglądając się życiu

ulicy. Był z natury bardzo dowcipny i niekiedy stroił miny do przechodniów, zawracał oczyma, lub udawał, że traci równowagę i spada z okna i t. d.

Obiad jadł razem z gospodynią, siedząc na swoim fotelu. Lubiał bardzo owoce, z których wybierał sobie według upodobania najlepsze części, wskazując je palcem.

Na wól goryl nie czuł się najlepiej. Przerzucił go krowy i konie i tylko między owcami mógł się swobodnie bawić. Spać kładł się Dżek już o ósmej wieczorem. Żegnając się codziennie ze swoją panią podaniem łapki.

Panna Cunningham sprzedała potem swego ulubieńca pewnemu Amerykaninowi, który okazał się podstawowym agentem menażeryi. Dżek okazał się wierniejszy swojej pani, niż ona pupilowi, i znalazłszy się daleko od domu, w którym doznawał tylu dowodów opieki i troskliwości, umarł w lipcu 21 r.

płacić policyjanta dla prywatnych posług pana posła.

FALSZOWANIE LIST WYBORCÓW. W Choczni, siedzibie wójta p. Putka, zestawiono w ten sposób listy wyborców do Sejmu i Senatu, że tak we dwójkę skonstantowaliśmy, brak idkanaście nazwisk narodowo myślących i ogólnie w gminie znanych ludzi. Natomiast na tełe liście figurują nazwiska ludzi karanych wielokrotnie za kradzieże, oszustwa i lichwę towarową whrew odnośnym przepisom ordynacyi wyborczej. Możeby odnośne czynniki zechciały wglądać i ukrócić te uaduzycia.

DZIAŁ EKONOMICZNY.

Z rynku towarowego.

Jednocześnie ze stanieniem wielu artykułów, które świeżo przytoczyliśmy, wiele innych podrozało w przeciągu tych samych 2 tygodni.

Jęczmień za kilo 180 (175). Gryka 180 (160). Mąka pszenna 65% 550 (540), 70% 540 (345 dawno nie notowana). Kasza gryczana, cała 425 (280, d. n. n.), lamana 365 (250 d.), jęczmienne 380 (280 d.), pęczak 380 (285 d.), perłowa 600 (280 d.), manna 580 (540), krakowska 485 (375 d.). Cykorya 720 (600).

Cukier kostkowy 960 (950). Kryształ biały 710 (600 d.), Czekolada „sante” 3.750 (3.000), wanilowa 4.000 (3.450), deserowa 5.000 (4.200), w pastylkach 4.000 (3.500). Landrynki 1.600 (1.100). Karmelki I. gat. 3.000 (2.000), II. gat. 2.600 (1.600), III. gat. 2.000 (1.500), IV. gat. 1.800 (1.400), V gat. 1.500 (1.200). Buld, miętowe 1.700 (1.250).

Bulion za setkę kostek 2.400 (2.000), Musztarda I. gat. za funt 420 (360), II gat. 360 (200), w szklankach 1/5 za tuzin 3.600 (3.000), 1/8 3.000 (2.400), 1/10 2.640 (2.160). Miód za kilo 1.560 (1.200). Soda do picia 410 (400). Marmelada 650 (450). Żelatyna czerwona 4.600 (3.600), biała 5.000 (3.800). Nr. 1. 4.500 (3.600), Nr. 2 4.200 (3.500).

Mydło toaletowe, domowe za tuzin 3.600 (3.000), warszawskie 2.640 (2.400), akademickie 4.200 (3.600), kwiatowe I. gat. 6.600 (6.000), II. gat. 4.200 (3.000), „tatra” 7.200 (6.600), Biełdło za kilo 270 (240), Pasta czarna za tuzin 1.500 (1.300), żółta 1.700 (1.500), Szuwaks Nr. 5 800 (750), Nr. 3 650 (600), Świece parafinowe za kilo 875 (700).

Atrament szkolny w 1/1 za tuzin 6.000 (4.056), 1/2 3.600 (2.628), za kałamarz 85 (84), biurowy za butelkę 1.500 (1.150), koplowy 2.385 (1.690), czerwony 1/4 585 (385), kałam. 100 (85), Papier kancelaryjny za ryż 5.880 (5.000), linlowy i kratk. 7.290 (5.500), formatu handl. za paczkę 1.500 do 2.000 (900 do 1.500), listowego 900 do 1.259 (500 do 1.000). Zeszyty szkolne za tuzin 660 (525). Ołówki koplowe za gros 18,600 (16.100), czarne 7.000 (6.050), kolorowe 20.500 (18.975). Ohsadki biurowe 9.000 (7.500). Stałowki 1.400 (1.100). Guma arabska za flakon 120 (100).

Igły ręczne za pap. 120 (100), maszynowe za tuzin 450 (375). Szpilki za kilo 2.900 (2.800). Zatrząski za gros 570 do 660 (540). Agrafki 720 do 1.500 (660). Sznurowadła za tuzin 170 (165). Guma na podwiązki za metr 300 do 600 (270 do 500). Pończochy damskie za tuzin 7.200 (6.000). Skarpetki 6.000 (5.400).

Tytoń za kilo 12.000 (7.600). Papierosy 15 (10). Gilzy za tysiąc 1.100 (850 do 950).

Torby papierowe za kilo 780 (750). Owoździe za pud 8.400 (6.600).

Waga stołowa 23.160 (19.860), dziesiętwa 34.650 (30.450), ciężarki 331.000 (25.060).

Szkló do lampy Nr. 5, 58 (51), 8, 75 (58), 11, 94 (67), zatap. 5, 83 (65, 8, 97 (71), 11, 110 (81).

Oliwa do maszyn I. za kilo 650 (590), II. 550 (500), do wirówek 375 (300).

Materyały ubraniowe i na palta za metr 27.000 (20.000) m.

Ruch giełdowy.

Giełda krakowska z 29 września

Waluty i dewizy	WALUTA MARGOWA			
	zobowiązań (sprzedaż)		Czeki, przekaz i wotery	
	kwota	przebieg	kwota	przebieg
Dolary St. Zjed.	8650	8850	8650	8850
kanad.	3500	3700	3500	3700
Franki franc.	625	655	635	655
belgijs.	600	630	600	630
szwa.c	1550	1600	1550	1650
Funt sterling	37.500	38.500	33.000	39.200
Marki niemiec	5.25	5.75	5.25	5.75
Korony austr.	—11	—12	—11	—12
czesko-s.	255	275	280	278
węgierska	3	3.50	3	3.50
duńskie	—	—	—	—
Lei rumunski	40	45	45	50
Liry włoskie	350	370	350	370
Florany holend.	3300	3500	3300	3500

Warszawa (PAT) Giełda warszawska. Milionówka trans. 1530, 1550, 4.1 pół proc. Tow. kred. ziem. za 100 rubli sprzedaż 227 kupno 223.

Waluty: Dolary Stanów Zjednoczonych trans. 8650 8725 8725 sprzedaż 8743 kupno 8657, Funt sterlingi trans. 37750 sprzedaż 38150, Korony czeskie trans. 267 i pół, Marki niemieckie trans. 5'40 5'55.

Czeki: Gdańsk trans. 5'25 5'45 5'40, Belgia trans. 617 615 sprzedaż 620 kupno 614, Berlin trans. 5'25 5'47 i pół, 5'40 sprzedaż 5'50 kupno 5'30, Londyn trans. 37800 38400 38540 Nowy Jork trans. 8675, 8750 8675 sprzedaż 8718 kupno 8632, Paryż trans. 655 654 664 sprzedaż 667 kupno 661, Praga trans. 276 277, Szwajcaryja trans. 1620 1650.

Zurych (PAT) Zamknięcie giełdy. Berlin 33 i pół, Holandia 208'20, Nowy Jork 536 i pół, Londyn 23'55, Paryż 40'65, Medyolan 22'65, Bruksela 38'40, Kopenhaga 111'50, Sztokholm 141'40, Chrystyania 91'40, Madryt 81'10, Buenos Aires 190, Praga 16'50, Budapeszt 0'21, Zagrzeb 1'80, Sofia 3'10, Warszawa 0'06, Wiedeń 0'00 i trzy czwarte, Austriacka korona stemplowana 0'00 i siedem ósmych.

Towary tanieją!

Na żądanie otrzyma każdy **bezpłatnie** nasz **Cennik** ilustrowany:

Materyały manufakturowe. — Piótna. — Caigi. — Kolory. — Bielizna. — Chustki i wiele innych artykułów **po niebywale niskich cenach.**

Cennik wysyłamy po otrzymaniu pocztówki z podanym adresem. Adresować: 5174

Dom towarowo-przesyłkowy „EKSPORT POLSKI”
warszawa, ul. Dziewina 25. Tel 286 72.

Wyjaśnienia i porady
w sprawach ogłoszeń zu-
pełnie bezpłatnie w Admi-
nistracji Kraków, Duna-
jewskiego 7. Telefon 2502.

OGŁOSZENIA

Administracja otwarta
od godziny 9—1 w połu-
dnie i od godziny 4—7
wieczorem.

CENY OGŁOSZEŃ: Za 1 wiersz milimetry: W zwykłych ogłoszeniach Mk 90 — Układ tabelaryczny Mk 120. — Nadstawki Mk 250. — Nekrologi Mk 150. — Komunikaty po kronice Mk 300. — Głosy publiczne i Dział ekonomiczny Mk 300. — Ogłoszenia przed tekstem Mk 400. Drobne ogłoszenia po Mk 50 za słowo, dla poszukujących pracy Mk. 30 za słowo. — Matrymonialne i korespondencje prywatne po Mk 100 za słowo. — Ogłoszenia w dniu świątecznym o 25% drożej.

WOLNE POSADY

Panna uzdolniona w eks. edy-
cji masarskiej potrzebna
zaraz, Kunceła, Szewska 2.

POSAD SZUKAJĄ

Kandydat notarialny z sub-
stylacją od kwietnia 1933
obejmie posadę natychm. ust.
Zgłoszenia Zabno nad Dunaj-
cu, „Notariat”. 1163

Chłopiec ukończony 4 gim-
naz. z dobrej rodziny po-
szukuje praktyki w handlu.
Zgłoszenia pod „Praktyka”
do biura ogłoszeń Sokolow-
skiego, Lwów, Jagiellońska.
5253

KUPNO

Kupię maszyny Trykotażne
(Strickmaschinen) do wy-
robów wełnianych szczegóło-
we oferty nadesłać Ciderman,
Warszawa, Muranowska. 5226

SPRZEDAŻ

W Katowicach dom w do-
brym położeniu, trzypię-
trowy, w którym można za-
łożyć interes wszelkiego ro-
dzaju, z wolnym mieszka-
niem natychmiast tanio do
sprzedania. Zgłoszenia do
Braci Mandla, Katowice, ul.
Graniczna (Grenzstr.) 4. 5246

po cenach konkurencyjnych.
Dostarczy ziemniaki na
zamówienie w dowolnych ilo-
ściach. Janina Sasowa, Kra-
ków, Długa 29. Towar dobo-
rowy, dostawa szybka i so-
lidna. 5281

Do sprzedania około 100 m²
dębów grubych loco las
wiadomość dwor Szażkowska
pow. Cieżkowice Władysław
Schwarz junior. 5218

MIESZKANIA

Dokoju kawalerskiego o ile
możliwości z osobnym wej-
ściem i w pobliżu śródmie-
ścia poszukuje zaraz na do-
brych warunkach. Zgłoszenia
pod „S. Z. X.” do Administr.
Gońca Krakowskiego. 5196

ROZNE

Ażurowana endlowanie, haf-
ciarstwo wykonuje „Szwal-
nia” Dunajewskiego 9. I p.
pokój 5. 5247

Bieliznę męską, damską, dzie-
cinną, i pościelową, wy-
konuje i naprawia konkuren-
cyjnie „Szwalnia” Dunajew-
skiego 9. I p. pokój 5. 5248

Franciszek Czopla ur. 1894, w
Woli Batorskiej zgubił pa-
piery wojskowe, które unie-
ważniam. 5252

Zgubione dokumenta wyda-
ne przez il. p. Lotn. na na-
zwisko Rachwał Leopold ur.
1897, Rozalówka pow. Sokal,
unieważniam. 5251

Zgubione papiery wojskowe
na nazwisko Jakób Kurek,
Krzyworzeka, które unieważ-
nia się. 5243

Unieważniam książeczkę zwol-
nienia z wojska pol. wy-
stawione na nazwisko szer.
III. p. s. p. Niedobę Jana w
PKU. w Cieszyńcu. 5265

Fabryka sukna i kółder
A. Kasiński 5262

Białystok, ul. Lipowa 29
poleca swoje wyroby:
Sukna na damskie i męskie
ubranie, płaszcze, rowery,
kurtki, płaszcze i wełniane.
Uwaga! Cennik czyli próbki
wysyła się na żądanie darmo.

BACZNOŚCI!

Najlepszy sposób zaopatrzenia potrzeb domowych!

Wysyłamy za zaliczeniem bez zadatku gwarantowanej dobroci
płótna po cenach konkurencyjnych.

Pieniądże płaci się przy odbiorze.

UWAGA!! Za nieodpowiedni towar zwracamy pieniądze
w ciągu 4 dni.

Płótno w sztukach po 17 metrów.

1) Włocławskie	Mk 26 000 —
2) Tyrolskie	27 000 —
3) Silesia	28 000 —
4) Krośniak	29 000 —
5) Bułgarskie	30 000 —
6) Domowe	31 000 —
7) Nr 100	32 000 —
8) Płócianka kolorowe po 1300 —	Mk za metr
9) Purpur na wavy	1800 —
10) Dyma na kalosony	2000 —
11) Barchany białe	1800 —
12) Koldry satynowe watowane, kryte
francuska satyna, bordo, niebieskie i fres
po 30.000 — i 32 000 —	Mk za sztukę.

5258

Za przesyłkę i opakowanie dolicza się 1000 Mk. Przy zamówieniu
prosimy podać numer gatunku i cenę.

Zamówienia wysyłać na adres:

Łódzka Spółka Manufaktury
Warszawa, ulica Złota 37, m. 22.

RADA ZARZĄDZAJĄCA SPOŁKI AKCYJNEJ
pod firmą:

ZAKŁADY MECHANICZNE
„URSUS”
S. A. W WARSZAWIE

zawiadamia Wpauów akcyonaryuszy, że na mocy umowy z Mini-
sterstwem Spraw Wojskowych i przy współdziałaniu Rządu, Ska
przystępuje do budowy fabryki samochodów.

W tym celu na zasadzie Walnego Zgromadzenia akcyonaryuszy z dnia 1
czerwca br. i zezwolenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Ministerstwa
Skarbu z dnia 12 lipca br. ogłoszonego w „Monitorze Polskim” Nr. 195 z dnia 29
sierpnia br. Ska podwyższa na razie dotychczasowy kapitał akcyjny, wynoszący
Mkp. 25.000.000 — o Mkp. 125.000.000 — czyli do Mkp. 150.000.000 —
drogą II-giej emisji 250.000 sztuk nowych akcji, z których 10% będą imienne,
reszta zaś opiewać będzie na okaziciela, nominalnej wartości Mkp. 500 — każda,
na następujących warunkach

- 50.000 — sztuk akcji II emisji Rada Zarządzająca przydzieli dotychcza-
sowym akcyonaryuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie no-
minalnej.
- Pierwszeństwo do nabycia pozostałych 200.000 sztuk akcji nowej emisji
służy właścicielom akcji emisji poprzedniej w stosunku do ilości posiadanych
akcji, zaś 4 akcje nowej emisji przypadają za 1 akcję emisji poprzedniej.
- Cenę emisyjną 200.000 sztuk akcji nowej emisji (p. „b”) określa się na
Mkp. 3.000 —, z których Mkp. 500 — przeznaczają się na kapitał zakładowy, resztę
zaś, po pokryciu kosztów z nową emisją zwązanych na kapitał zapasowy.
- Akcyonaryusze chcący korzystać z przysługującego im prawa pierwszeń-
stwa nabycia akcji II emisji, winni w terminie do dnia 1 listopada br. przedsta-
wić, w miejscach poniżej wymienionych, swoje dotychczasowe akcje do ostem-
płowania i jednocześnie wpłacić całkowitą należność za akcje II emisji wraz
z 3% podatkiem giełdowym.
- po upływie terminu 1 listopada br. dokona Rada Zarządzająca, według
swego uznania, repartycji tych akcji, na które dotychczasowi akcyonaryusze z ty-
tułu posiadania prawa pierwszeństwa nie wpłacili całkowitej należności.
- Pod względem udziału w zyskach i praw przysługujących akcyonaryuszom,
akcje nowej emisji będą zównane z akcjami emisji poprzednich z prawem na
dywidendę od dnia 1 stycznia 1933 r.
- Z ogólnej liczby nabywanych akcji II emisji, każdy dotychczasowy akcyo-
naryusz ma prawo otrzymać 10% akcji imiennych i 90% akcji na okaziciela.
- Zgłoszenia i wpłaty na akcje przyjmują:

Kasa Zarządu Spółki, Warszawa, ul. Sankiewicza 27/29.
Polski Bank Krajowy, Warszawa, Lwów, i wszystkie jego filie.
Bank Małopolski S. A. w Krakowie, Rynek główny 25.
Bank Wielkopolski S. A. Oddział w Warszawie, ul. Marszałkowska 154
i wszystkie Oddziały prowincjonalne

P. 89, 179

Polecam nową

5267

kapustę kiszoną

do odwrotnej dostawy.

D. STABROWSKI — Poznań

Tel. 2822. Kiszarnia kapusty. Tel. 3100.

Wszystkie stany narodowe

czytają w Bydgoszczy

5135

Gazetę Bydgoską

Jarzębinę, derenie, tarninę

kupuje

„LIKWOR” Fabryka wódek
i likierów

Kraków, ulica Pawia 20.

Biuro: ulica Lubicz 5. 5264

Baczności!

Kupujący majątki!

Najlepiej i najtaniej się kupi majątki ziemskie, kamienice,
tartaki, młyny, fabryki i składy u pośrednika majątków

STEFANA SIWIAKA W GNIEZNIĘ
(Poznań) Rynek 14.

Polecam następujące majątki:

3 morg. ziemi prz. z żywym i martwym inwent. (z willa)	2.500.000 Mk
5 (i willa)	2.500.000
18 (z żywym i mart. inw.)	4.500.000
20	70.000.000
33	10.000.000
41	8.000.000
52	11.000.000
133	16.000.000
75	15.000.000
93	25.000.000
121	25.000.000
155	36.000.000
285	45.000.000
370	70.000.000

100 morgów ziemi ciężkiej do tego młyn
wodny 6 par wałców i tartak parowy
z kompletnym inwentarzem, ceną . . . 60.000.000 Mk

Posiadam bowiem wielki wybór gospodarstw w cenach
od jednego miliona do 5 miliardów, wielkość od jednej
morgi do 10.000 morg; także i młyny w cenach 15, 20,
25, 35, 40, 45, 70 milionów Mkp.

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE I WYDAWNICZE

„RYNGRAF” S. A.

w Krakowie, ul. Krupnicza 6

wykonywać wszelkiego rodzaju klisze drukar-
skie, jak siatkowe, kreskowe, jedno i wielo-
barwne na cynku, miedzi lub mosiądzu po
cenach jakna przystępniejszych.

Wykonanie pierwszorzędne! Oferty i cenniki
na żądanie odrotne. 5260

Zamówienia skierować należy:

Kraków, ulica Krupnicza L. 6.

Zakłady Graficzne.

Do sprzedania

28 sztuk nowych kadzi po ilości 3—4 hl.
8 cebrzyków po 250 l.

Bliższych informacji udziela:

Fabryka młoc, „KMIA”, Kraków,
ul. Zwierzyniecka 29.

5270